Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

6729

059
2-70

5395

12001

0ՏՉ
Զ-70
186

ԾՈՑԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ 1905

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Աշխատութիւն

ՄԱԿԱՐ ԶՄՇԿԵԱՆԻ

Տասնեւիններորդ տարի

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս
Տպարան Տ. Մ. Ռօտինեանցի
Тогр. Т.М. Ротиніанца. Гол. пр. № 43
1904

Дозволено цензурою. Тифлисъ
Іюля 1904 года.

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ԻՇԽԱՆ Պ.
ՍՎԵԱՏԱՊՕԼԿ-ՄԻՐՍԿԻ

Ըստ բարցու հրամանի Նորին Ս. Օծութեան Վեհափառ Հայրապետի ազգիս, Դիւանս թոյլատրէ տպագրութեան Օրացոյցիս։

Դիւանապետ
Կորիւն Վարդապետ.

Ի 28 Փետր. 1904 ամ.
Ի Ք. Տփխիս։
Թ. 167.

48119-ա
33430-65
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
Ա. Մ... Им. А. Мясникяна

Ա) 1905 Թ. ՀԱՅՈՑ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐԸ

Գիր տարւոյն է . . . . . Ջ
Վերադիրը . . . . Ե
Եօթներեակը . . . . . . Ե
Իննեւտասներեակը . . . . Դ
Տանուտէրն . . . . . Առիւծն.

Բ) ՏԱՐԵՄՈՒՏՆԵՐ

Հայոց՝ ըստ բուն Տոմարի	Օգոստ. 11-էն
» ըստ Աշխարհայի	Մարտի 21 »
Հաբեշայց՝	Օգոստոսի 26 »
Ռուսաց՝	Յունուարի 1 »
Լատինաց՝ (ըստ Նոր Տոմ.)	Դեկ. 19 »
Մահմեդականաց՝	Յունիսի 10 »
Հրէից՝	Սեպտեմբերի 7 »
Չինաց՝	Փետրուարի 1 »

Գ) ՀԱՅՈՑ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՇԱՐԺ ՑԱՅՏՆԻ ՏՕՆԵՐԸ ԵՒ ՄԻՋՕՑՆԵՐԸ

Օր Կաղ. Տարաթ Յունուարի 1-ին

» ԾՆՆԴԵԱՆ Հինգշաբթի . . 6 »

Միջոց ունիք 32 օր:

Առաջաւորաց Բարեկ. Փետր. 6 »

ՕՐ ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ Բշփետ. 14 »

Բուն-Բարեկենդան » 27 »

ՕՐ ԱՒԵՏՄԱՆ Եշ. Ապրիլի 7 »

Օր Երեւման Ս. Խաչի » 15 »

ԶԱՏԻԿ . . . . . » 17 »

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ Մայիսի 26 »

ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ Յունիսի 5 »

Բարեկ. Ս. Լուս. պհց. Յունիսի 26 »

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Յուլիսի 2 »

Բարեկ. Վարդ. պհց.. » 17 »

ՎԱՐԴԱՎԱՌ . . » 24 »

Միջոց ունիք 2 շաբաթ։

Բարեկ. Ս. Աստուած. պհց. Օգ. 7 »

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. Ածած. » 14 »

Միջոց ունիք երեք շաբաթ։

Բարեկ. Ս. Խաչի Սեպտեմբերի 4 »

ԽԱՉՎԵՐԱՑ. « 11 »

Բարեկ. Վարագայ Ս. Խաչի « 18 »

Վարագայ Ս. Խաչ. « 25 »

Միջոց ունիք 7 շաբաթ։

Գիւտ Խաչ. . . Հոկտեմբ. 23 »

Յիսնակաց Բարեկ. Նոյեմբ. 20 »

Ս. Յակոբայ Բարեկ. Դեկտ. 11 »

Միջոց ունիք 17 օր։

Բարեկ. Ծննդ. պահոց. Հինգշաբթի

Դեկտեմբերի . . . . 29 »

Դ) Այն օրերը, երբ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ օրէնքով պսակի խորհուրդ կատարելն արգելվում է։

Ամբողջ Մեծ պահոց և Ցինանց օրերի ընթացքում. մինչև Եղիական— առաջին Կիւրակէն Յարութեան։

Այն Կիւրակէ երեկոներին, երբ միւս օրը սրբոց տօն չէ:

Ամէն Շաբաթ երեկոներին։

Ամէն լուս—Չորեքշաբթի և լոյս Ուրբաթ երեկոներին։

Շաբաթական պահոց ընթացքում։

Տէրունական մեծ տօների նախընթաց երեկոներին։

Նաւակատեաց Ուրբաթ երեկոներին։

Ծննդեան ութօրէից, Վարդավառի 3 օրերը. Վերափոխման 10-րդ օրը և Ս. Խաչի ամբողջ շաբաթը։

—

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

31 ՕՐ

Երկիրը բացի իւր առանցքի վերայ պտտուելուց, պտտում է նաև արևի շուրջը—365 օրում 5 ժ. 48 ր. 51 վայրկեանում։ Եւ այդ ժամանակամիջոցը անուանել են տարի։ Հին ժամանակները այդ շրջանը անուանում էին Կենդանակերպեան կամ Զօդիակոսեան շրջան։ Երկիրը պտտուելով արևի շուրջը՝ անցնում է 12 համաստեղութիւններ, որոնց անուանել են Կենդանակերպներ. իսկ իւրաքանչիւր համաստեղութիւնը ամիս։ Ջրհոս կենդանակերպ համաստեղութեանը — համապատասխանող Յունուար ամսին, անուանել են Հռովմայեցւոց չաստուած Յանոսի անունով։ Այսպէս կարգաւորեց Հռոմուլոսի ժառանգ Նումեա Պոմպէացին,

Հռոմէական տարուայ ամիսների թիւը լրացնելու համար։ Մեր նախնիքն էլ, ինչպէս ուրիշ ազգեր, նայելով բնութեան երևոյթների, երկրի սովորութեան, աւանդութեան, նաև մարդկանց զբաղմունքների և պատահած ժամանակին, ամիսներին յարմար անուններ էին տալիս. օրօրինակ՝ տարեգլուխը, և յիշատակ Ջրրհեղեղի սկսել են Օգոստոս ամսից, Ջրհեղեղի վերջանալու և Նոյեան նաւի—տապանի կանգնած տեղին հասնելու պատճառաւ անուանել են Նաւասարդ, որ է Նաւ-աստ-արդ, (Նաւը-արդէն-այստեղ է կամ նաւը հասել է արդէն)։ Յունուարին անուանել են Արաց։

1 Շբ. գհ. 3. օր Ծննդեան պահոց։ 8
Տարեմուտ և Կաղանդ։ Ս. Բարսեղի հայրապետին և եղբօր նորին Գրիգորի Նիւսացւոյն, Սեղբեստրոսի Հռովմայ հայրապետին և Աբբայ Եփրեմի Խորին Ասորւոյ։ Ռուսաց՝ Տօն Անուանակոչութեան Տեառն։

2 ✠ Կիր. ոյ. 4. օր Ծննդ. պահոց։ 9
Զ. Կիր. զկնի Յինանկի։

3 Բշ. ոհ. 5. օր Ծննդեան պահոց. 10

4 Գշ. բյ. 6. օր Ծննդեան պահոց։ 11

5 Դշ. բհ. Ճրագալոյց Ծննդեան։ 12
Նաւակատիք։ Երեկոյ. զկնի պատարագի նախատօնակ (մինչև ամսոյս 14-ն ամէն երեկ. նախատօնակ կատարի)։ Ռ. Ճրագալոյց Աստուածայայտնութեան։

6 ✠ Եշ. ջյ. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Ջրօրհնէք։ Ուտիք է մեզ անմիջոյ ութ օր։ Ռուսաց և Յունաց՝ Մկրտութիւն Տեառն։ 13

7 ✠ Ուր. ջհ. 2. օր Ծննդեան։ Յիշատակ մեռելոց։ Ռուսաց Ս. Յովհաննու Կարապետին։ 14

Օ	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Ն
8	Շբ. գժ. 3. օր Ծննդեան։ ☉ Արեգակն 'ի Ջրհոսն մտանէ։ ● Լրումն լուսնի. Խոնաւ եղ.	15
9	✠ Կիր. գէ. 4. օր Ծննդեան։	16
10	Բշ. դժ. 5. օր Ծննդեան։	17
11	Գշ. դէ. 6. օր Ծննդեան։	18
12	Դշ. բժ. 7. օր Ծննդեան։	19
13	✠ Եշ. բէ. 8. օր Ծննդեան և ՏՕՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ։	20
14	Ուր. գժ. Պահք։ Ցերեկ. Նախատօնակ։ Լուսաց՝ Ս. կուսին Նունեայ։	21
15	Շբ. գէ. Տօն Ծննդեան Ս. Յովհաննու Կարապետին։ Օր Անուանակոչութեան Վեհափառ Մկրտչի Ա. Կաթուղ. ամ. հայոց։ ☾ Վերջ. քառ. լս. Ձիւնախառն եղ.	22
16	✠ Կիր. գժ. Բ. կիր. զկնի Ծննդ. Հարսանիք	23
17	Բշ. դէ. Ս. Պետրոսի հայրապետին, Վլասայ եպիս. և Աբխողոմայ սարկաւագին։	24
18	Գշ. դժ. Ս. Անտոնի Ճգնաւորին. Ս. Տրիփոնի, Պարսամայ և Ոնոփրեայ Ճգնաւորին.	25
19	Դշ. դէ. Պահք։	26

Օ	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Ն
20	Եշ. բժ. Ս. Թէոդոսի Թագաւորին և մեծն Եփեսոսի։	27
21	Ուր. բէ. Պահք։	28
22	Շբ. գժ. Ս. Հայրապետացն Աթանասի և Կիւրղի։	29
23	✠ Կիր. գէ. Գ. Կիր. զկնի Ծննդեան։ Հարսանիք։ ☉ Ծն. լս. Սառնամանիք։	1
24	Բշ. գժ. Ս. Կիրակոսի և մօրն նորա Յուղիտայի և Ս. վկայիցն Գորդիոսի, Պօղիքտոսի և Գրիգորիսի։	2
25	Գշ. դէ. Ս. Վահանայ Գողթնացւոյն։	3
26	Դշ. դժ. Պահք։	4
27	Եշ. դէ. Ս. վկայիցն Եւգենիոսի, Մակարիոսի, Վալերիոսի, Կանդիտոսի և Ակիւղասայ։	5
28	Ուր. բժ. Պահք։	6
29	Շբ. բէ. Ս. Գրիգորի Աստուածաբանին	7
30	✠ Կիր. գժ. Դ. Կիր. զկնի Ծննդեան։ Հարսանիք։	8

Ո	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Լ
31	Ծ Աւ. քռ. լս. Խաչու Խղճոյ։ Բշ. ՀՆ Ս. Մակաբայեցւոցն, Եղիազարու քահանային, Շամունեայ և եօթն որդւոց նորին։	9

—

Այս ամսուայ մէկից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 1 ժ. 52 րոպէ։

ՅՈՒՆՈՒԱՐ.— Ջրհոսն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան համեստ է, բարի, սիրելի, խելացի, ուրախ, հետաքրքիր, կասկածոտ և հանճարեղ՝ որից և օգտուող։ Միակ պակասութիւնը՝ անչափ փառամոլութիւնն է։ Սկզբումը չունևոր, վերջը կարողութեան տէր, միայն այդ ամենն նա վատնող։ Երեխաներ նաև քիչ ունեցող։

Իսկ այս համաստեղութեան տակ ծնուած աղջիկը հաստատակամ է, վեհանձն, անկեղծ, շռայլ, ուրախ և աւելի իր բաւականութիւնների ետևից ընկնող։ Իր զուարթ բնաւորութեան շնորհիւ հեշտութեամբ կըստանէ զանազան վշտեր և անյաջողութիւններ, որոնց սպասելու է հէնց ամուսնութեան սկզբից։ Շատ տեղ կըճանապարհորդի և ջահիլ ժամանակ իւր քաշած նեղութիւններից մեծ հարստութիւն ձեռք կըբերի, բայց ծերութեան ժամանակ զգուշանալու է, որ անդամալոյծ չդառնայ։

Առհասարակ յունուարին ծընուածները հոկտեմբեր ամսուայ կէսից մինչև նոյեմբերի կէսը հիւանդանալուց զգուշանալու են։ Իսկ իրենց գործերի ամենայաջող ժամանակը դեկտեմբերի 15-ից մինչև յունուարի 15-ն է։

—

Օ	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Ն

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

28 Օր

Օրացոյցը կամ ժամանակի հաշիւը ակսուեցաւ հին ժամանակները յոյներից և հռովմայեցիներից, այդ պատճառով նոր ազգերն էլ մինչև այսօր հին ազգերի գործածած անուններն են գործ դնում։ Այս ամիսն էլ, Հռոմուլոսի ժառանգ Նումեա Պոմպէացին կարգադրեց տարեշրջանի երկրորդ ամիս համարել։ Փետրվար ամիսը համապատասխանում է—Զուկ համաստեղութեանը և վերցրած է Ֆեբրուալ բառից։ Այսպէս անուանում էին հռովմայեցիք զոհաբերութեանը՝ որ սովորաբար այս ամսին էին կատարում։ Մեր նախնիքն էլ երևի հէնց այս պատճառաւ անուանել են այս ամսին Մեհեկի (երևի Մեհենաց ամիս)։

1 Գշ. փդ. Ս. Երկոտասանից մարգարէիցն, Ովսեայ, Ամովսայ, Մի- 10

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

քեայ, Յովելեայ, Աբդիու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Յօնանու, Սոփոնիայ, Անգեայ, Զաքարեայ և Մաղաքեայ։

2 Դշ. ժէ. Պահք։ 11

Յ. և Ո. Տեառնընդառաջ։

3 Եշ. ոյ. Ս. Սոփիայ և երից դստերացն, Պիստոսի, Ելպիսի և Ագապի։ 12

4 Ուր. ոլ. Պահք։ 13

5 Շբ. բյ. Ս. որդւոց և թոռանց Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ, Արիստակէսի, Վրթանէսի, Յուսիկանն, Գրիգորիսի և Դանիէլի։ 14

6 ✱ Կիր. բյ. Ծ. կիր. զկնի Ծնընդեան։ Բարեկենդան Առաջաւորաց պահոց։ 15

☉ Լր. լուսնի. Ցուրտ և [illegible]

7 Բշ. փյ. 1. օր Առաջաւ. պահոց։ 16

☼ Արեգ. 'ի Զուկն մտանէ։

Օր իջանելոյ ջերմութեան արեւ. 'ի ջուրս։

8 Գշ. բլ. 2. օր Առաջաւ. պահոց։ 17

33430·65
Гос. Библиот…

Օ	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Ն

9 Դշ. գյ. 3. օր Առաջաւ. պահոց։ 18
10 Եշ. գէ. 4. օր Առաջաւ. պահոց։ 19
11 Ուր. դյ. 5. օր Առաջաւ. պահոց։ 20
Ցիշատակ Յօնաննու մարգարէին։
12 Շբ. դէ. Ս. Սարգսի զօրավարին 21
և որդւոյ նորա Մարտիրոսի և չո-
րեքտասան զինուորացն և Ս.
Ատովմեանց զօրավարացն։ Հան.
դիսաւոր որ ունի Տփխիսայ Ս.
Սարգիս եկեղեցւոյ։
13 ✠ Կիր. եյ. Զ. Կիր. զկնի Ծննդ- 22
եան։ Ցերեկոյին Նախատօնակ.
14 ✠ Բշ. եէ. ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋ։ 23
Որ իջանելոյ ջերմութեան արեւ
յօդս։
☾ Վերջ. քա. լ. Փոփոխելի եղ։
15 Գշ. զյ. Ս. Սուքիասեանց վկա- 24
յից.
16 Դշ. զէ. Պահք։ 25
17 Եշ. էյ. Ս. Ոսկեանց քահանայիցն։ 26
18 Ուր. էէ. Պահք։ 27
19 Շբ. ըյ. Ս. ՍԱՀԱԿԱՅ ՊԱՐԹԵՒԻ 38
հայրապետին մերոյ։

Օ	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Ն

20 ✠ Կիր. ըէ. Է. Կիր. զկնի Ծննդ- 29
եան։ Հարսանիք։
21 Բշ. թյ. Ս. Մարկոսի, եպիսկոպո- 30
սին, Պիոնի քհն., Կիւրղի և Բե-
նիամինի սարկաւագացն և Ս.
վկայիցն Աբդլմսէի, Որմզդանայ
և Սայենի։ Ցերեկ. Նախատօնակ։
Որ իջանելոյ ջերմութեան արե-
ւու ՚ի հողս։
● Ծնունդն լուսնի. Հողմախառն։
22 Գշ. թէ. Ս. ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑ քահ. 1
23 Դշ. ժյ Պահք։ Ցերեկ. Նախատօն. 2
24 ✠ Եշ. ժէ. Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ զօ- 3
րավարացն մերոց և 1036 վկա-
յիցն, որք անկան ՚ի մեծ պատե-
րազմին Աւարայրի։ Տօն ազգային
և Ցիշատակ մեռելոց։
25 Ուր. ժայ. Պահք։ 4
26 Շբ. ժէ. Կ. Պօլսոյ Ս. Ժողովոյ՝ 5
150 հայրապետացն։ Զկնի երեկո-
յեան ժամասացութեան ծած-
կեսցի սեղանն վարագուրաւ։
27 ✠ Կիր. ժբյ. Բուն-Բարեկենդան։ 6
Եւս Ց. և Ռուսաց։

0 **ՓԵՏՐՈՒԱՐ** Լ

28 Բշ. ոչ. 1. օր Մեծի պահոց։ 7

—

Այս ամսուայ 1 ից մինչև 31-ը օրը աւելացել է 2 ժ. 4 րոպէ։

ՓԵՏՐՈՒԱՐ.—Ձուկն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան խաղամոլ է, համարձակ, դիտուն սնապարծ ու զուարթ։ Ջահիլ ժամանակ չուննոր, սակայն հարստանալուց յետոյ շռայլող, վատնող։ Թէև լաւ շրջանների սիրահար, բայց մինչև 40 տարեկան հասակը կանանցից քամբաղդ։ Եւ իր անընդունակութեան շնորհիւ վնասներ կրելով ինքն է միայն տուժում։

Իսկ այս համաստեղութեան տակ ծնուած աղջիկը հաղուագիւտ գեղեցկուհի է լինում, յաճախ սրտով բարի, խելօք, ընդունակութեանց տէր ու դրական կարծիքներ ունեցող։ Երեխաներ էլ քիչ է ունենում։

0 **ՄԱՐՏ** Լ

31 ՕՐ

Հռովմայեցոց մէջ Մարտն էր Հռոմուլոսի տարուայ առաջին ամիսը, որ իր անունը ստացել է պատերազմի չաստուած Մարսից, որը Հռոմուլոսի հայրն էր համարւում. (աւանդութեամբ Հռովմի հիմնադրի)։ Այսպէս անուանեց Հռոմուլոսը, տարին բաժանելով ամիսների։ Որովհետև Իտալիայում այս ամսումն է սկսւում գարունը, սորա համար հին ժամանակները գարունը ընդունելու համար տօն էին կատարում։ Այդ հանդէսը պսակի և ամուսնութեան տօն էր։ Ամուսնացած կանայք ծաղիկներ էին զոհաբերում հպարտութեան չաստուած Իունունայի ուղտատեղոյն, իսկ տղամարդիկ իրենց կողմից զոհաբերում էին երկդիմեան չաստուած Յանոսին։

Օ ## ՄԱՐՏ Ն

Այս տօնը կանանց յաղթութեան հանդէս էր, լի ուրախութեամբ և ցնծութեամբ։ Որովհետև հին ժամանակները շատ ազգերի տարին սկսւում էր այս ամսից, որ համարւում էր արևային տարեշրջանի սկիզբն, երևի հենց այս պատճառաւ մեր նախնիքն էլ այս ամսին անուանել են Արեգ։

1 Գշ. ակ. 2. օր Մեծի պահոց։ 8
☽ Առ. քռ. լս. Ցրտախառն եղ։
2 Դշ. բձ. 3. օր Մեծի պահոց. 9
3 Եշ. բկ. 4. օր Մեծի պահոց։ 10
4 Ուր. գձ. 5. օր Մեծի պահոց։ 11
5 ✠ Շբ. գկ. 6. օր Մեծի պահոց։ 12
Ս. Թէոդորոսի զօրավարին.
6 ✠ Կիր. դձ. 7. օր Մեծի պահոց. 13
Բ. Կիրակէ Քառասնորդ. պահոց։
7 Բշ. դկ. 8. օր Մեծի պահոց։ 14
8 Գշ. աձ. 9. օր Մեծի պահոց։ 15
⊙ Լր. լուսնի. Անձրևային։
9 Դշ. ակ. 10. օր Մեծի պահոց։ 16
☼ Արեգակն. 'ի Խոյն։

Օ ## ՄԱՐՏ Ն

Գարնանամուտ և հաւասարակած օր լինի տիւ և գիշեր հաւասար։

10 Եշ. բձ. 11. օր Մեծի պահոց։ 17
11 Ուր. բկ. 12. օր Մեծի պահոց։ 18
12 Շբ. գձ. 13. օր Մեծի պահոց։ Ս. 19
Կիւրղի Երուսաղէմայ հայրապետին և միւս Կիւրղի եպ. և մօրն նորա Աննայի։
13 ✠ Կիր. գկ. 14. օր Մեծի պահոց։ 20
Գ. Կիր. Քառասնորդական պահոց.—(Անառակին)։
14 Բշ. դձ. 15. օր Մեծի պահոց։ 21
15 Գշ. դկ. 16. օր Մեծի պահոց։ 22
☾ Վր. քռ. լս. Խոնաւ եղ.
16 Դշ. աձ. 17. օր Մեծի պահոց։ 23
17 Եշ. ակ. 18. օր Մեծի պահոց։ 24
18 Ուր. բձ. 19. օր Մեծի պահոց։ 25
19 Շբ. բկ. 20. օր Մեծի պահոց։ Ս. 26
Յովհաննու Երուսաղէմայ հայրապետին և Ս. Հայրապետացն մերոց Յովհաննու Օձնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տաթևացւոյն։

Օ	ՄԱՐՏ	Ն
20	✠ Կիր. գձ. Դ. Կիր. Քառասնորդական պահոց.—(Տնտեսին)։	27
21	Բշ. գկ. 22. օր մեծի պահոց։	28
22	Գշ. դձ. 23. օր մեծի պահոց։	29
23	Դշ. դկ. 24. օր մեծի պահոց։ ⊕ Ծնունդն լուս. Փոփոխական եղ.	1
24	Եշ. աձ. 25. օր մեծի պահոց։	2
25	Ուր. ակ. 26. օր մեծի պահոց։ Ռուսաց և յունաց՝ Աւետումն Ս. Աստուածածնի։	3
26	Շբ. բձ. 27. օր մեծի պահոց։ Ս. Մանկանցն Քառասնից, որք 'ի Սեբաստիա կատարեցան։	4
27	✠ Կիր. բկ. 28. օր մեծի պահոց։ Ե. Կիր. Քառասնորդական պահոց (Դատաւորին)։	5
28	Բշ. գձ. 29. օր մեծի պահոց։	6
29	Գշ. գկ. 30. օր մեծի պահոց։	7
30	Դշ. դձ. 31. օր մեծի պահոց։ ◑ Առ. քռ. լս. Անձրևային եղ.	8
31	Եշ. դկ. 32. օր մեծի պահոց։	9

Այս ամսոյս 1-էց մինչև 30-ը օրն աւելացել է 2 ժ. 4 րոպէ։

ՄԱՐՏ.— Խոյն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան եռանդոտ, արդարադատ, քաղցրախօս, հետաքրքիր և կրքոտ բնաւորութեան տէր է լինում. ոչ տուած խօսքն է պահում և ոչ խոստումն կատարում։

Իսկ այս համաստեղութեան տակ ծնուած աղջիկը գեղեցիկ է, արդարասէր, քաղցրեղէն սիրող, շատակեր և իւր նկատած բաների մասին երկար ու բարակ դատողութիւններ տուող, այդ պատճառով էլ՝ ստախօս, անխնայ զրպարտող ու շուտ զայրացող է լինում։

Այս ամսին ծնուածներն առհասարակ առեւտրի մէջ յաջողութիւն են ունենում, թէև ժլատ են լինում, միայն հոկտեմբեր ամսից զգուշանալու են։

Օ		Ն

ԱՊՐԻԼ

30 ՕՐ

Ապր. ամիսը Հռոմուլոսի տարուայ երկրորդ ամիսն էր։ Որովհետև այս ամիսը գարնան երկրորդ ամիսն էր և օրերը քանի գնում էին տաքանում էին, բնութեան այս գործողութեան պատճառաւ անուանել են Ապրիլ—Aprilis որ լատիներէն նշանակում է արևային կամ տաքացնող. Հին Հռոմում այս ամսուայ մէջ կատարւում էր ի պատիւ պտղաբերութեան չաստուած Ցերերի փառաւոր տօն։ Մեծ հանդիսով տանում էին չաստուածների արձանները երեխայքը նժոյգների վերայ հեծած և ժողովուրդը ցնծութեան և ուրախութեան աղաղակներով, իսկ քրմերը ի պատիւ չաստուծոյ սպիտակ հանդերձներ հագած զոհաբերում էին ամուլ կովեր։ Մեր նախնիք այս ամսին անուանել են Ահեկի։

Օ	ԱՊՐԻԼ	Ն
1	Ուր. ոյ. 33. օր մեծի պահոց։ Ցերեկոյին Նախատօնակ։	10
2	✠ Շբ. ոլ. 34. օր մեծի պահոց։ Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ Մերոյ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ, ոսկալն չարչարանացն և մուտն ի Վիրապն։	11
3	✠ Կիր. ծյ. 35. օր մեծի պահոց։ Զ. Կիր. Քառասնորդական պահոց.—(Գալստեան)։	12
4	Բշ. ծլ. 36. օր մեծի պահոց։	13
5	Գշ. փյ. 37. օր մեծի պահոց։	14
6	Դշ. փլ. 38. օր մեծի պահոց։ Ցերեկ Նախատօնակ։	15
7	✠ Եշ. փյ. 39. օր մեծի պահոց։ ԱՒԵՏՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ։ ● Լր. լուսնի. Առաւ.։	16
8	Ուր. ռլ. 40. օր մեծի պահոց։ ☉ Արեգ. 'ի Ցուլն։	17
9	Շբ. ոյ. 41. օր մեծի պահոց Յիշատակ Ղազարու Յարութեան։	18
10	✠ Կիր. ոլ. Է. Կիր. ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ։ Պահք։ Ցերեկ. Դռնբացէք։ Յ. և Աւսայ՝ Ծաղկազարդ։	19
11	Աւագ-Երկուշաբթի. ծյ. Պահք։	20

Օ	ԱՊՐԻԼ	Լ

12 Աւագ-Երեքշաբթի՝ բկ. Պահք։ 21
Յիշատակ տասն կուսանաց։
13 Աւագ-Չորեքշաբթի գձ. Պահք։ 22
14 ✱ Աւագ-Հինգշաբթի գկ. Պահք։ 23
ՅԻՇԱՏԱԿ ՈՏՆԼՈՒԱՑԻ։ Եւս Ռուս
☾ Վր. քռ. լս. Հողմախառն։
15 Աւագ-Ուրբաթ դձ. Պհք ։Յիշ. 24
Չարչարանաց և Խաչելութեան.
Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
16 Աւագ-Շաբաթ դկ. Ճրագալոյց 25
Ս. Յարութեան։ Նաւակատիք։ Յե-
րեկոյեան զհնի պատարագի նա-
խատօնակ։
17 ✱ Կիր. աձ. ԶԱՏԻԿ։ (Ս. Յարու- 26
թիւն Քրիստոսի)։ Ուտիք է մեզ
անմիջոց զՀամբարձումն։ Եւս Յու-
նաց և Ռուսաց, որոց ուտիք է
ցնոր Կիւրակէ։
18 ✱ Բշ. ակ. 2. օր Զատկի։ Յի- 27
շատակ մեռելոց։
19 ✱ Գշ. բձ. 3. օր Զատկի։ 28
20 Դշ. բկ. 4. օր Զատկի։ 29
21 Եշ. գձ. 5. օր Զատկի։ 30
Ե

Օ	ԱՊՐԻԼ	Լ

◉ Ծնունդն լուսնի. Անհաստատ եղ.
22 Ուր. գկ. 6. օր Զատկի։ 1
23 Շբ. դձ. 7. օր Զատկի։ Յիշատակ 2
գիւտման Ս. Յովհաննու Մկրտչի։
24 ✱ Կիր. դկ. 8. օր Զատկի։ 3
Նոր-Կիւրակէ.(—Կրկնազատիկ)։
25 Բշ. աձ. 9. օր Յինանց։ 4
26 Գշ. ակ. 10. օր Յինանց։ 5
27 Դշ. բձ. 11 օր Յինանց։ 6
28 Եշ. բկ. 12. օր Յինանց։ 7
☽ Առ. քռ. լս. Գարնանային եղ.
29 Ուր. գձ. 13 օր Յինանց։ 8
30 Շբ. գկ. 14. օր Յինանց։ 9

—

Այս ամսուս 1-էն մինչև 31-ը օրը աւելացել է 1 ժ. 4 րոպէ։

ԱՊՐԻԼ.—Ցուլն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան աներկիւղ է, կորուկ, զայրացկոտ, խստասիրտ և իւր թշնամիներին հալածող։ Թէև ունենոր

բայց ժլատ. բաղդաւորութեամբ կըփայլի և դրան նպաստող դէպքերը իր ցանկութիւնները կըկատարեն։ Շատ է կըճանապարհորդի։

Իսկ այս համաստեղութեան տակ ծնուած աղջիկը բնաւորութեամբ ուժեղ, եռանդոտ, աշխույժով, թէև բնութեամբ անժուժկալ կըլինի, միայն իբրև ամուսին խոնարհ և հաւատարիմ կըլինի, եթէ իր և իր ամուսնու բնաւորութիւններն իրար համապատասխան են։

Ապրիլ ամսին ծնուածներն առհասարակ ոտքերի ուռուցքից զգուշանալու են. Իրենց կեանքը երկու մասի կըբաժանուի. առաջին մասը շատ վտանգալից կանցնի և կըտևի մինչև 33 տարեկան հասակը։

Օ Լ

ՄԱՅԻՍ

31 ՕՐ

Մայիս ամիսը, ինչպէս կարծում են, ստացել է իր անունը լատինական majores բառից, որ նշանակում է հին։ Որովհետև այս ամիսը գարնան վերջին ամիսն էր, սորա համար ընծայած էր ծերոց և նախնեացը, և այդ պատճառով արգելուած էր այս ամսին ամուսնանալը։ Մայիսը գարնանային ամիս լինելով զանազան ազգերի մէջ տօնվում էր գարնանային հանդէսներով, որի մէջ մեծ դեր էին խաղում պատանիք և աղջկունք, ծաղկունք ու կանաչ ճիւղեր։ Մեր նախնիք անուանել են այս ամիսը Մարերի։

1 ✱ Կիր. դ. 15 օր Յինանց։ Աշխարհամատրան Կիւրակէ (Կանաչ Կիւրակէ)։ 10

Օ	ՄԱՅԻՍ	Ն
2	Բշ. գէ. 16. օր Յինանց։	11
3	Գշ. դե. 17. օր Յինանց։	12
4	Դշ. դէ. 18. օր Յինանց։	13
5	Եշ. բե. 19. օր Յինանց։	14
6	Ուր. բէ. 20. օր Յինանց։	15
	☉ Լրումն լուսնի. Ամպ. եղ.	
7	Շբ. գե. 21. օր Յինանց։	16
8	Դ. Կիր. գէ. 22 օր Յինանց։ (Կարմիր-Կիրակէ)։	17
	☼ Արեգակն 'ի Երկաւորն։	
9	Բշ. դե. 23. օր Յինանց։ Ռուսաց Տօն փոխադրութեան նշխարաց Ս. Նիկողայոսի Սքանչելագործի։	18
10	Գշ. գէ. 24. օր Յինանց։	19
11	Դշ. դե. 25. օր Յինանց։	20
12	Եշ. դէ. 26. օր Յինանց։	21
13	Ուր. բե. 27 օր Յինանց։	22
	☾ Վր. քռ. լս. Բարեխառն եղ.	
14	Շբ. բէ. 28. օր Յինանց։	23
15	✠ Կիր. գե. 29. օր Յինանց։ Ե. Կիր. Տօն Երեւման Ս. Խաչի։	24
16	Բշ. գէ. 30. օր Յինանց։	25
17	Գշ. դե. 31. օր Յինանց։	26

Օ	ՄԱՅԻՍ	Ն
18	Դշ. գէ. 32. օր Յինանց։	27
19	Եշ. դե. 33. օր Յինանց։	28
20	Ուր. դէ. 34. օր Յինանց։	29
21	Շբ. բե. 35. օր Յինանց։	1
	☉ Նո. լս. Փոփոխական	
22	✠ Կիր. բէ. Զ. Կիրակէ։	2
23	Բշ. գե. 37. օր Յինանց։	3
24	Գշ. գէ. 38. օր Յինանց։	4
25	Դշ. դե. 39. օր Յինանց։	5
26	✠ Եշ. գէ. 40. օր Յինանց։ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։ Նաև Ռուսաց և Յունաց։	6
27	Ուր. դե. 41. օր Յինանց։ Պահք։	7
28	Շբ. դէ. 42. օր Յինանց։	8
	☽ Առ. քառ. լուսնի. Մեղմ անձր.	
29	✠ Կիր. բե. Երկրորդ Ծաղկազարդ։	9
30	Բշ. բէ. 44. օր Յինանց։	10
31	Գշ. գե. 45. օր Յինանց։	11

Այս ամսոյս 1-ից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 1 ժ. 4 րոպէ։

ՄԱՅԻՍ.—Երկաւորն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան

ինչպէս արտաքուստ գեղեցիկ է, այնպէս էլ ինքնուստ հոգով բարի, խելօք, շրջանկատ, մեծահոգի և մասամբ կասկածոտ, ճարպիկ, խորամանկ և աղ-տ արհեստների սիրահար։ Այդպիսիների սէրը կարծես սիրոյ և բարեկամութեան համար է ստեղծուած։ Եւ բաղդաւոր են լինում, եթէ իրենց կեանքը կապում են այնպիսի կնոջ կամ բարեկամի հետ, որոնք նոյնպէս սոյն համաստեղութեան տակ են ծնուած։

Իսկ ծնուած աղջիկը լինում է գեղեցիկ, բարի, պարզ և հեզ. Իրենից տարիքով փոքր մարդու հետ բախտաւորութիւն չի գտնիլ, բացի իր նման բնաւորութիւն ունեցող պատուական ամուսնուց։

Մայիսին ծնուածներն առհասարակ, մարդ թէ կին, գիտութեանց սիրահար են լինում, գործերի մէջ հմուտ, բնաւորութեամբ դիւրաթեք և փափկամարմին։ Իսկ 31 տարեկան հասակում զգոյշ պէտք է լինեն հիւանդանալուց։

0 Լ

ՅՈՒՆԻՍ

30 ՕՐ

Յունիս (լատին. Iunius՝ ամիսը Հռովմայեցւոց մէջ ի պատիւ պատանեաց նուիրուած էր հպարտութեան չաստուածուհուն Յունոնային, որից և ստացել է իր անունը։ Ամառուայ առաջին և Հռոմուլոսի կարգած չորրորդ ամիսն էր։ Այս ամսին մեր նախնիքն անուանում էին Մարգաց։ Երբեմն մարգագետիններ հնձելու ամիս, ինչպէս հայոց-դրացի վրացիք հ մայ էլ անուանում են այս ամսին Թիբաթվէ, որ կը նշանակէ խոտ հնձելու ամիս։

1 Դշ. Գլ. 46. օր Յինանց։ Պահք։ 12
2 Եշ. Գծ. 47. օր Յինանց։ 13
3 Ուր. Գլ. 48. օր Յինանց։ Պահք։ 14
4 Շբ. Ած. 49. օր Յինանց։ 15
5 ✠ Կիր. Ալ. Յիսներորդ օր ՚ի Զատկէն։ ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ (Պենտեկոստէ)։ Բարեկենդան Եղիա- 16

Օ ՅՈՒՆԻՍ Լ

կան պահոց։ Ռուսաց և Յունաց
Նաւ Պենտեկոստէ։
● Լրումն լս. Շաբթու։
6 Բշ. Բյ. 2. օր Հոգեգալ. Պահք։ 17
Ռուսաց՝ երկրորդ օր Հոգեգալս.
7 Գշ. Բէ. 3. օր Հոգեգ. Պահք։ 18
8 Դշ. Գյ. 4. օր Հոգեգ. Պահք։ 19
9 Եշ. Գէ. 5. օր Հոգեգ. Պահք։ 20
☉ Արեգ. 'ի Խեցգետինն մտանէ
Ամառնամուտ և արեւադարձ.
ցերեկն սկսանի կարճանալ—գի-
շերն երկարել։
10 Ուր. Դյ. 6. օր Հոգեգ. Պահք։ 21
11 Շբ. Դէ. 7. օր Հոգեգալստեան։ 22
12 * Կիր. Եյ. Ա. Կիր. Յարու- 23
թեան։ Յիշատակ Եղիայի Մար-
գարէին. Յեր. Նախատօնակ։ Հար-
սանիք։
☾ Վր. քռ. լս. Շաբ. եղ.։
13 Բշ. Եէ. Ս. կուսանացն Հռիփ- 24
սիմեանց։ Յերեկ. Նախատօնակ։
14 Գշ Բյ. Ս. կուսանացն Գայա- 25
նեանց։

Օ ՅՈՒՆԻՍ Լ

15 Դշ. Բէ. Պահք։ Յերեկոյեան Նա- 20
խատօնակ։
16 Եշ Գյ. Ս. Յովհաննու Կարապե- 27
տին և Աթանագինէ եպիսկոպ.
17 Ուր. Գէ. Պահք։ Յերեկոյեան 28
Նախատօնակ։
18 * Շբ. Դյ. Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒ- 29
ՈՐՉԻՆ մերոյ—Ելն 'ի Վիրապէն։
19 * Կիր. Դէ. Բ. Կիր. զկնի Հոգեգ. 30
ՏՕՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ՍՐԲՈՅ ԷՋ-
ՄԻԱԾՆԻ։ (Կատարի Հանդէս յա-
մենայն եկեղեցիս Հայաստա-
նեայց)։ Հարսանիք։
● Ծնունդն լս. Բարեխառն։
20 Բշ. Եյ. Ս. Մկն. Բեթղեհէ- 1
մի, Ակակիոսի վկային, Մովկե-
սայ քահանային և Կոնոսա-
տեսի զինուորին։
21 Գշ. Եէ. Ս. կուսանացն Նու- 2
նեայ և Մանեայ։
22 Դշ. Բյ. Պահք։ 3
23 Եշ. Բէ. Ս. իշխանացն Սա- 4
հակայ և Յովսէփայ և Ս. վկա-
յիցն Սարգսի և Բագոսի։

Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Լ
24	Ուր. ֆչ. Պահք։	5
25	Շբ. ֆւ. Ս. ՆԵՐՍԻՍԻ ՄԵԾԻ հայրապետին Մրոյ և Խադայ եպիսկոպոսին:	6
26	✝ Կիր. փչ. Գ. Կիր զկնի Հոգեգ. Բարեկենդան Ս. Լուսաւորչի պահոց։ ☽ Առ. քառ. լուս. Խոնաւ եղանակ.	7
27	Բշ. փւ. Պահք։ Ս. Եպիփանու Կիպրացւոյն, Բաբելայ հայրապ. և 3 աշակերտացն նորին։	8
28	Գշ. տչ. Պահք։ Ս. Կոստանդիանոսի թագաւորին և. մօրն նորա Հեղինէի։	9
29	Դշ. տւ. Պահք։ Ռուսաց՝ և Յ. Ս. Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի։	10
30	Եշ. էչ. Պահք։ Ս. Թէոդիտոսի Գաղատացւոյն, Թալէլեայ բժշկին և 7 կուսանացն, որք 'ի յԱնկիւրեայ կատարեցան։	11

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը օրը պակասել է 1 ժ. 19 րոպէ։

ՅՈՒՆԻՍ.—Խեցգետինն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուածը լինում է վիճասէր, կամակոր, խորամանկ, մոլի և ամեն դէպքում աւելի իր ինքնահաճոյքին և ցնորքներին հետևող՝ քան առողջ դատողութեանը լսող։

Իսկ այս համաստեղութեան տակ ծնուած աղջիկն ինքնասէր է, գործունեայ, աշխատասէր, զգոյշ, արթուն, ամօթխած, հետաքրքիր, ինքնահաւան և մի քիչ ստախօս։

Յունիսին ծնուածներն առհասարակ աչքի են ընկնում իրենց ուշիմ և սրամիտ բնաւորութեամբ։ Ուրիշի սեպհականութիւնից հարստացող են և նշանաւոր մարդկանցից պաշտպանութիւն գտնող. Գինուց միայն զգուշանալու են։

Օ Հ

ՅՈՒԼԻՍ

31 ՕՐ

Յուլիսը Հռոմուլոսի կարգադրած տարուայ ամառուայ երկրորդ ամիսն էր և համարւում էր — Հռոմուլոսեան— տարեշրջանի հինգերրորդ ամիսը։ Թէև այս ամիսը—Հռովմայ Գրիգոր VII պապի ժամանակ կազմեցին Գրիգորեան համարուած տոմարով, բայց այս Յուլիս—այսինքն լատ. Iulius ամիսը—իւր անունը ստացել է Հռովմայեցւոց կայսր Յուլիանոսից, որի ժամանակ և որի հրամանով էլ ուղղեցին օրացոյցը—Յուլեան տարեշրջան անունով։ Մեր նախնիք այս ամսին անուանել են Հրոտից (երևի հուր արձակող կամ հրային, որովհետև տարուայ ամենաշոգ ամիսն է)։ Իսկ վրացիք անուանում են Մկաթաթվէ, որ նշանակում է արտը ընձելու ամիս.

Օ	ՅՈՒԼԻՍ	Հ
1	Ուր. բկ. Պահք։ Ցերեկոյեան նախատօնակ։	12
2	✠ Շբ. գյ. Գիւտ Նշխարացն Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ Լուսաւորչին մերոյ։	13
3	✠ Կիր. գկ. Դ. Կիր. զկնի Հոգեգալստեան։ Հարսանիք։	14
4	Բշ. դյ. Ս. վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիքտոսի և Փոտինոսի։	15
	☉ Լրումն լուս. Տեղ տեղ անձրև։	
5	Գշ. դկ. Ս. Դանիէլի մարգարէին և երից մանկանցն-Սեդրակայ, Միսակայ և Աբեդնագովի։	16
6	Դշ. ոյ. Պահք։ Ցերեկոյեան նախատօնակ։	17
7	✠ Եշ. ոկ. Սրբոց Թարգմանչացն մերոց ՍԱՀԱԿԱՅ և ՄԵՍՐՈՊԱՅ։	18
8	Ուր. բյ. Պահք։	19
9	Շբ. բկ. Ս. Տրդատայ Թագաւորին մերոյ և Աշխէն տիկնոջն և Խոսրովադխտոյն։ Ցերեկոյեան նախատօնակ։	20
10	✠ Կիր. գյ. Ե. Կիր. զկնի Հոգ.	21

Օ ՅՈՒԼԻՍ Ն

Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի. [illegible]։

☼ Արեգակն 'ի յԱռիւծն։

11 Բշ. ժկ. Ս. Կալիստրատոսի և 49 վկայիցն և Ղուկիանոսի քահանային։ 22

☾ Վեր. քռ. լս. Կոշկոփոխումն եղ.

12 Գշ. փյ. Ս. Զաքարիայի մարգարէին։ 23

13 Դշ. ցէ. Պահք։ 24

14 Եշ. ոյ. Ս. Եղիսէի Մարգարէին։ 25

15 Ուր. ոէ. Պահք։ 26

16 Շբ. թյ. Ս. Երկոտասանից Առաքելոցն Քրիստոսի և Ս. Պօղոսի երեքտասան Առաքելոյն։ 27

17 ✠ Կիր. թէ. Զ. Կիր. զկնի Հոգեգ. Բարեկենդ. Վարդավառի պահոց։ 28

18 Բշ. փյ. 1. օր Վարդավ. պահոց։ 29

19 Գշ. ժէ. 2. օր Վարդավ. պահոց։ 1

◉ Նր. լուս. Տօթ եղանակ։

20 Դշ. ոյ. 3. օր Վարդավ. պահոց։ 2

21 Եշ. ցէ. 4. օր Վարդավ. պահոց։ 3

22 Ուր. ոյ. 5. օր Վարդավ. պահոց։ 4

Օ ՅՈՒԼԻՍ Ն

Յ. և Ռուսաց՝ Մարիամու Մագդաղենացւոյն։

23 Շբ. ոէ. ՅԻՇԱՏԱԿ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ ՀՆՈՅ և ՏՕՆ ՆՈՐՈՅՍ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ։ Նաւակատիք։ 5

24 ✠ Կիր. թյ. ՎԱՐԴԱՎԱՌ։ Մեծահանդէս օր ուխտի Մշոյ Ս. Կարապետ վանքի և Տփխիսայ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն։ Միջօց ուտիք երկու շաբաթ։ 6

25 ✠ Բշ. թէ. 2 օր Վարդավառի Յիշատակ մեռելոց։ Մեծահանդէս օր ուխտի Միրանաւորի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն Տփխիսայ (Կրծանիսի)։ 7

26 Գշ. փյ. 3. օր Վարդավառի։ 8

☽ Առ. քռ. լ. Սաստիկ շոգեր։

27 Դշ. ժէ. Պահք։ 9

28 Եշ. ոյ. Ս. Եսայեայ մարգարէին։ 10

29 Ուր. ցէ. Պահք։ Յերեկոյեան նախատօնակ։ 11

30 ✠ Շբ. ոյ. Ս. ԹԱԴԷՈՍԻ Առաքելոյն և Ս. Սանդխտոյ կուսին։ 12

0 ՅՈՒԼԻՍ Լ

31 ✠ Կիր. Գ. Բ. Կիր. զկնի Վարդավառի Հարսանիք։ 13

—

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը օրը պակասել է 1 ժ. 26 րոպէ։

ՅՈՒԼԻՍ.—Առիւծն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան լինում է պարզասիրտ, համարձակ, քաջ, առատաձեռն, ազատամիտ, մեծահոգի և շատ անգամ հպարտ. իւր ազնիւ հոգով (բնաւորութեամբ) հակուած է դէպի բարեպաշտութիւն և ցաւակցութիւն։ Միևնոյն ժամանակ ծաղրասէր է, ուրիշներին զայրացնող ու կրքոտ։ Արտաքին գեղեցկութեան շնորհիւ, փափուկ սեռին հաճոյանալու կերպը գիտէ և երկար փաղաքշանքներ շռայլելուց յետոյ հասնում է իւր նպատակին։

Իսկ ծնուած աղջիկը զուարթ է, շնորհալի, բարկացող, համարձակ, չարամիտ, վրիժառու, բայց սիրելի և իւր սիրելիին անչափ մեծարող։

Յուլիսին ծնուածների ամենաբախտաւոր ժամանակն իրենց հասակի միջին տարիքն է և համենայաջող ամիսն՝ օգոստոսը։ Ամենից վտանգաւոր տարին իրենց հասակի՝ 42-րդ տարին է, որ ժամանակ պէտք է զգուշանալ։

Օ | Ն

ՕԳՈՍՏՈՍ

31 ՕՐ

Օգոստոս ամիսը հռոմայեցիք սկզբում անուանել էին Սեկստիլէ, որ լատ. նշանակում է վեցերորդ։ Քրիստոսից 33 տարի առաջ, ի պատիւ Հռովմայեցւոց Օգոստոս կայսեր, անուանեցին Օգոստոս, և էր ամառուայ վերջին ամիսը։ Մեր նախնիք այդ ամսին անուանում էին Նաւասարդ, որովհետև Նոր տարուայ առաջին ամիսն էր և տարեթիւը այս ամսուայ 11-ից էին սկսում ի յիշատակ Ջր-հեղեղի վերջանալուն։ Նաւասարդ նշանակում է Նաւը-աստ-է-արդ, կամ Նաւը հասաւ արդ։

1 Բշ. Իդ. Ս. Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին և 45 վկայիցն և Ս. կուսանացն Յուստինեայ, Եփիմեայ և Քրիստինեայ։ 14

2 Գշ. Իե. Ս. Աթանագինեայ եպիս- 15

կոպոսին և տասն աշակերտացն և հինգ վկայիցն։

3 Դշ. Իզ. Պահք։ 16

☉ Լրումն լուս. Տեղ տեղ անձրև։

4 Եշ. Իէ. Ս. Նախահարցն Ադամայ, Աբէլի, Սեթայ, Ենովքայ, Ենովսայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յովսէփայ, Յակովբայ, Մովսէսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամփսոնի, Յեփթայեայ, Բարակայ, Գեդէոնի և այլոց սրբոց նախահարցն։ 17

5 Ուր. Իը. Պահք։ 18

6 Շբ. Իթ. Եփեսոսի Ս. ժողովոյն 19
Երկու հարիւր հայրապետացն։
Յ. և Ռուսաց Վարդավառ։

7 ✱ Կիր. Լ. Զ. Կիր. զկնի Վարդ. 20
Բարեկեն. Ս. Աստուած. պահոց։

8 Բշ. Լա. 1. օր Ս. Աստուած. պահոց։ 21

9 Գշ. Լբ. 2. օր Ս. Աստուած. պահոց։ 22

10 Դշ. Լգ. 3. օր Ս. Աստուած. պահոց։ 23

☾ Վր. քռ. լս. Փոփոխական։

Օ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Հ
11	Եշ. ֆյ. 4. օր Ս. Ածած. պահոց։	24
	☼ Արեգակն 'ի Կոյսն մտանէ։ Ըստ բուն տոմարի մերում նաւասարդ և տարեմուտ 4397 թ. և եկեղ. 1344 թ.	
12	Ուր. ֆէ. 5. օր Ս. Ածած. պահոց։	25
13	Շբ. փյ. Տօն Շողակաթի Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ, ըստ տեսլեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ։ Նաւակատիք։ Յերեկոյին նախատօնակ։	26
14	✠ Կիր. փէ. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. Աստուածածնի. Զկնի պատարագի կատարի օրհնութիւն խաղողոյ։ Ինն օր նախատօնակ։ Միջոց ուտիք երեք շաբաթ։	27
15	✱ Բշ. տյ. 2. օր Վերափոխման։ Յիշատակ մեռելոց։	28
	Յ. և Ռուսաց՝ Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի։	
16	Գշ. տէ. 3. օր Վերափոխման։	29
17	Դշ. բյ. 4. օր Վերափ. Պահք։	1
	◉ Մն. լս. Շոգեր։	
18	Եշ. բէ. 5. օր Վերափոխման։	2

Օ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Հ
19	Ուր. ֆյ. 6. օր Վերափ. Պահք։	3
20	Շբ. ֆէ. 7. օր Վերափոխման։	4
21	✠ Կիր. փյ 8. օր Վերափոխման։	5
22	Բշ. փէ. 9. օր Վերափոխման։	6
23	Գշ. տյ. Ս. Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց Ս. Աստուածածնի և կանանցն Իւղաբերից։	7
24	Դշ. տէ. Պահք։	8
	◑ Առ. քռ. լս. Լաւ եղ.	
25	Եշ. բյ. Ս. Երեմեայ մարգարէին։ Ռուսաց՝ Յիշատակ նուաճման արեւելեան Կովկասու։	9
26	Ուր. բէ. Պահք։	10
	Լատ. Ծնունդ Ս. Աստուածածնի։	
27	Շբ. ֆյ. Ս. Առաքելոցն Թովմայի, Յակովբայ և Շմաւոնի։ Յերեկոյին նախատօնակ։	11
28	✱ Կիր. ֆէ. Գ. Կիր. զկնի Վերափ. Գիւտ Գօտւոյ Ս. Աստուածածնի։	12
29	Բշ. փյ. Ս. Ստեփաննոսի Ուլնեցւոյն և ս. վկայիցն Գոհարի-	13

Օ ՕԳՈՍՏՈՍ Լ

նեայ, Ծամիղէսի, Տուքիկոսի և Ռատիկոսի։

Յ. և Ռուսաց՝ Գլխատումն Ս. Յովհաննու Մկրտչին։

30 Գշ. զկ. Ս. մարգարէիցն Եզեկիէլի, Եզրի և Զաքարիայի հօրն Ս. Յովհաննու Մկրտչի։ 14

Ռուսաց՝ Փոխադրութիւն նշխարաց Ս. Ալէքսանդր Նեւսկացւոյ։

31 Դշ. ոյ. Պահք։ 15

Լր. լս. Անձաւոց եղ.

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը՝ օրը պակասել է 1 ժ. 24 րոպէ

ՕԳՈՍՏՈՍ.—Կոյսն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան բարեկազմ է, անկեղծ, մեծահոգի, խելօք, ողջախոհ, համեստ և բարեգործ։ Նեանքի մէջ վարուելու կերպը չիմանալով ու ամեն տեսակ հնարքներից զուրկ լինելով՝ շուտ-շուտ խաբւում է և յափշտակւում։

Իսկ ծնուած աղջիկը ամօթխած է, ժուժկալ, աչքերը գեղեցիկ և երեսի գծագրութիւնը որոշ։ Շուտ կ՚ամուսնանայ, իր ընտանիքում սիրելի, բարեպաշտ, հաւատարիմ և տննման մայր կըլինի, իսկ իր որդիքը, որոնք աւելի իգական սեռին կը պատկանին, նոյնպէս մինը միւսից աւելի գգուելի ու գեղեցիկ կը լինին։

Օ | Ն

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

30 ՕՐ

Սեպտեմբեր ամսուայ անունը ծագում է Լատինական (septembre) բառից։ Այսպէս անուանեց Հռոմուլոսը տարուայ եօթներորդ ամիսը, որ աշունքուայ առաջին ամիսն էր։ Մեր նախնիք այս ամիսը անուանել են Հոռի։

1 Եշ. աՆ. Ս. Յովհաննու Կարապետին և Յոբայ արդարոյն: 16
2 Ուր բՅ. Պահք։ 17
3 Շբ. բՆ. Տօն Նիկիոյ Սուրբ ժողովոյ 318 հայրապետացն։ 18
4 ✠ Կիր. գՅ. Դ. Կիր. զկնի Վերափոխման։ Բարեկենդան Ս. Խաչի պահոց։ 19
5 Բշ. գՆ. 1. օր Ս. Խաչի պահոց 20
6 Գշ. դՅ. 2. օր Ս. Խաչի պահոց։ 21
7 ✠ Դշ. դՆ. 3. օր Ս. Խաչի պահոց։ Յերեկոյին Նախատօնակ։ 22

Օ | ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ | Ի

☾ Վր. քռ. լս. Զօր եղ.
8 ✠ Եշ. եՅ. 4. օր Ս. Խաչի պահոց։ Տօն Ծննդեան Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ՚ի յԱննայէ.—Եւ Յ. և Ռուսաց։ 23
9 Ուր. եՆ. 5. օր Ս. Խաչի պահոց։ 24
10 Շբ. զՅ. Տօն Ս. եկեղեցւոյս ի Նաւակատիս Ս. Խաչին։ Նաւակատիք։ 25
☼ Արեգ. ՚ի Կշիռն մտանէ։ Աշնանամուտ և հաւասարած —Տիւ և գիշեր հաւասար։
11 ✠ Կիր. զՆ. ԽԱՉՎԵՐԱՑ։ 26
12 ✠ Բշ. էՅ. 2. օր Տօն Ս. Խաչի։ Յիշատակ մեռելոց։ 27
13 Գշ. էՆ. 3. օր Տօն Ս. եկեղեցւոյ։ 28
14 Դշ. ըՅ. 4. օր. Տօն Ս. եկ. Պահք։ Յ. և Ռուսաց՝ Խաչվերաց։ 29
15 Եշ. ըՆ. 5. օր Տօն Ս. եկեղեցւոյ։ 30
⊛ Ծնունդ լս. [illegible] եղ։
16 Ուր. թՅ. 6. օր Տօն Ս. Խաչի։ Պահք 1
17 Շբ. թՆ. 7. օր Տօն Ս. Խաչի։ 2
18 ✠ Կիր. ժՅ. Բ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ Բարեկենդան Վարագայ Ս. Խաչի։ 3

Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ
	Լատինաց՝ Տօն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ի սահմանս Հռոմայ և Նէապօլսոյ։	
19	Բշ. ԲԺ. Պահք։ Ս. Մամասայ, Փեղեկտեմոնի և Սիմէօնի Սեւնակեցւոյն։	4
20	Գշ. ԳՅ. Պահք։ Ս. կուսանացն Փեփրոնեայ, Մարիանեայ և Շուշանայ դստեր մեծին Վարդանայ։	5
21	Դշ. ԳԺ. Պահք։	6
22	Եշ. ԴՅ. Պահք։ Ս. հայրապետացն Բարսղամու, Անթիմոսի և Երանոսի։	7
	☽ Առ. քռ. լս. Խառն եղանակ։	
23	Ուր. ԴԺ. Պահք։	8
24	Շբ. ԵՅ. Ս. Գէորգայ զօրավարին, Ադոկտոսի և Ռոմանոսի երգեցողին։	9
25	✠ Կիր. ԵԺ. Գ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ Տօն Վարագայ Ս. Խաչի։ Հարսանիք։ Տասնամէկերորդ տարեդարձ Ս. Օծման Տ.Տ. Մկրտչի Ա. ամենայն Հայոց Կաթուղիկոսի։	10

Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ
26	Բշ. ԲՅ. Ս. Դաւթի Դվնեցւոյն և Ս. վկայիցն Ղամբէոսի և Ղամբէուհւոյն։	11
	Ռուսաց՝ Ննջումն Ս. Յովհաննու Աւետարանչին։	
27	Գշ. ԲԺ. Ս. Եւստաթէոսի և կնոջ նորա Թէովպիստոսի և երկուց որդւոցն և կուսանացն Երմոնեայ և Նեքտարինեայ։	12
28	Դշ. ԳՅ. Պահք։	13
29	Եշ. ԳԺ. Ս. իշխանացն Սահակայ՝ և Համազասպայ։	14
30	Ուր. ԴՅ. Պահք։	15
	Ռուսաց՝ Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ և Ս. Կուսանացն Հռիփսիմեանց և Գայիանեանց։	
	☉ Լր. լուսնի. Պարզկայ։	

—

Այս ամսուս մէկից մինչև 30-ը օրը պակասել է 4 ժ. 14 րոպէ։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ.—Կշիռն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած

տղան վիճասէր է, կամակոր, ծաղրաբան և սաստիկ իւր բարեկամութեանց ետևից ընկնող. ունի և լաւ ձևեր, ճառախօսութեան ձիրք, բարեհամբոյր է, միայն երբ իւր շահերը պահանջում են՝ իւր տուած խոստումը շատ հեշտ է դրժում և իւր ունեցած զգաստութեան շնորհիւ, շատ վտանգներից հեշտութեամբ զերծ մնում։

Իսկ ծնուած աղջիկը սիրելի է, ուրախ, հրապուրիչ ձևերով օժտուած, բախտաւոր և բազմաթիւ երկրպագուներ ունեցող. միայն զգաստ պէտք է լինի, որովհետև վերջն անպատճառ զզջալու է։

Սեպտեմբերին ծնուածներն առհասարակ ինչպէս 33 տարեկան հասակում, այնպէս էլ ջրից միշտ զգուշանալու են։

Օ Լ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

Հին ժամանակները Հռոմում, այս ամսի 15-ին ի պատիւ պատերազմի չաստուած Մարսի, զոհաբերում էին նժոյգներ և Հռոմուլոսի կարգաւորած տարուայ ութերորդ ամիսն էր, այս պատճառաւ անուանուեցաւ octobre, որ լատիներէն նշանակում է ութերորդ։ Այս ամիսը աշունքուայ միջի ամիսը լինելով, հին ազգերի մէջ այս ամսում կատարվում էին ժողովրդական տօներ—հանդէսներ, դաշտային աշխատանքի աւարտման և այգեկոյթի պատճառաւ։ Իսկ այս ժամանակ որովհետև Կովկասում այգեկոյթ է լինում, ինչպէս ժողովուրդը ասում է (բաղաքաղ) և գինի են քամում, դորա համար էլ մեր դրացի վրացիք այս ամսին ող-

Օ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Ն.

դակի անուանում են Դվինօրխա-
թվէ, գինիներու-ամիս։ Մեր նախ-
նիք անուանում էին այս ամսին
Սահմի։

1 Շբ. գհ. Ս. Եօթանասուն և եր-
կու աշակերտայն Քրիստոսի։ 16

2 ✱ Կիր. դյ. Դ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ 17
Հարսանիք։

3 Բշ. դհ. Ս. Փոկասու հայրապե- 18
տին և Երանոսի հետևողին Առա-
քելոյն։

4 Գշ. բյ. Ս. կուսանացն Թեկղէի, 19
Վարվառեայ և Պեղեգեայ։

5 Դշ. բհ. Պահք։ 20

6 Եշ. զյ. Ս. Պանտալէոնի բժշկին, 21
Երմոլեայ քահանային և Եւպրաք-
սեայ կուսին։

7 Ուր. զհ. Պահք։ 22

☾ Վր. քռ. լս. Հողմախառն։

8 Շբ. գյ. Ս. Թարգմանչաց վար- 23
դապետացն Մեսրոպայ,
Եղիշէի, Մովսէսի քերթողին,

Օ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Ն.

Դաւթի անյաղթ—փիլիսոփային,
Գրիգորի Նարեկացւոյն և Ներ-
սէսի Կլայեցւոյն։

9 ✱ Կիր. գհ. Ե. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ 24
Հարսանիք։

10 Բշ. դյ. Գիւտ Նշխարաց Ս. Գրիգո- 25
րիսի Աղուանից կաթողիկոսի և
Ս. Հարցն Թաթլոյ, Վարոսի և
Թումասու, Անտօնի Կրօնիդեայ և
եօթն խոստովանողացն՝ որք
Ցիննակնեայ վանն կատարեցան։

☉ Արեգ. 'ի Կարիճն մտանէ։

11 Գշ. դհ. Ս. Առաքելոցն Անանիայի 26
Մատթէի, Բառնաբայ, Փիլիպպ.,
Յովհաննու, Շիղայի և Սիւղիանոսի։

12 Դշ. բյ. Պահք։ 27

13 Եշ. բհ. Ս. Դիոնեսիոսի Արիսպա- 28
գացւոյն, և Ս. Առաքելոցն Տիմո-
թէոսի և Տիտոսի։

14 Ուր. զյ. Պահք։ 29

15 Շբ. զհ. Ս. Աւետարանչացն 1
Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկա-
սու և Յովհաննու։

Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
	● Ծնունդ լս. Առաւօտեան երեկոյի:	
16	✠ Կիր. փՅ. Է. Կիր. զկնի Ս. Խաչի: Հարսանիք:	2
17	Բշ. գՅ. Ս. Ղուկիանոսի հայրապետին որ հաւատաց 'ի Խաչելութիւնն Քրիստոսի և Յովսէփայ Աստուածահօրն, Յովսէփայ Արիմաթեացւոյն, բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու և քերցն նորա Մարթայի և Մարիամու:	3
18	Գշ. դՅ. Ս. Թէոդիտոնի քահանային Զենոնի զինաւորին, Մակարա, Եւդոքսեայ և Ռոմիլայ:	4
19	Դշ. ոՅ. Պահք:	5
20	Եշ. բՅ. Ս. Խարիթեանց և Ս. վկայիցն Արտեմեայ և Քրիստափորի և երկուց կանանցն Կալինիկեայ և Ակուլինեայ:	6
21	Ուր. բՅ. Պահք:	7
22	Շբ. գՅ. Ս. Երկոտասանից վարդապետացն Ոսեթէոսի, Դիոնեսիոսի, Սեղբեստրոսի, Աթանասի, Կիւրղի Երուսաղեմացւոյն,	8

Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
	Եփրեմի Խորին ասորւոյ, Բարսեղի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւսացւոյն, Գրիգորի Աստուածաբանին, Եպիփանու Կիպրացւոյն, Յովհաննու Ոսկեբերանին և Կիւրղի Աղեքսանդրացւոյն:	
	Ռուսաց՝ Տօն Ղազանու Ս. Աստուածածնայ պատկերին:	
	☽ Առ. քառ. լուսնի. Խաւծ էգ.	
23	✠ Կիր. գՅ. Ը. Կիր. զկնի Ս. Խաչի. Գիւտ—Խաչ: Հարսանիք:	9
24	Բշ. փՅ. Ս. Անաստասայ քահ. Վարոսի և Թէոդորիտեայ և որդւոց նորա և որք ընդ նմա կատարեցան:	10
25	Գշ. գՅ. Ս. Հիպերիքեանցն, որք ի Սամոսատ կատարեցան:	11
26	Դշ. ոՅ. Պահք:	12
27	Եշ. -Յ. Ս. Սեւերիանոսի Սեբաստացւոյն, Բաբելայ ծերոյն և 84 աշակերտացն նորին:	13
28	Ուր. բՅ. Պահք:	14
29	Շբ. բՅ. Ս. Յովհաննու Ոսկեբերան հայրապետին:	15

Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Ն
30	✱ Կիր. ՖՅ. Ը. Կիր զկնի Ս. Խաչի Հարսանիք:	16
	⊛ Լր. լս. Փոփոխական:	
31	Բշ. Հ. Ս. Ստեփաննոսի Հռոմայ, հայրապետին և քահանայից, սարկաւագաց և ժողովրդոց:	17

—

Այս ամսուայ 1 ից մինչև 31-ն օրը պակասել է 2 ժ. 14 րոպէ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ.—Կարիճ: Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան համարձակ է և խորամանկ, բայց իր պակասութիւնները ծածկելով՝ իր արտաքին գեղեցկութեամբ խաբում է և շատերի աչքը շլացնում: Օրիորդներ այսպիսի կեղծաւորներին երբէք չհաւատաք. դրանք միայն երեսանց են ուրախ երեւում, այդպիսիների ծիծաղը վնասակար է, աղէտաբեր և առանձնութեան ժամանակ դրանք մելամաղձութեամբ են տանջւում:

Իսկ ծնուած աղջիկը՝ աշխոյժով լի, առատաց, ծածկամիտ, կեղծաւոր, դաւաճան, փոփոխամիտ և ագահ, սիրում է ծաղրել և ուրիշների մասին վատ կարծիք յայտնել: Եւ չնայելով իր քաղցրանկատութեան ու բարեհամբոյ ձևերին՝ սիրտը բարութեամբ չէ համակուած:

Հոկտեմբերին ծնուածներն առհասարակ իրենց գործերում յաջողութիւն են գտնում և հարստութիւն են ձեռք բերում: 40 տարեկան հասակումն է, որ թէ իրենց բնաւորութիւնն է փոխւում դէպի լաւը և թէ իրենց գործերի մէջ փոփոխութիւն է լինում: Միայն 25 տարեկան հասակում հիւանդանալուց զգուշանալու են:

—

Օ Լ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

30 ՕՐ

Նոյեմբեր ամս. անունը ծագում է լատին. Novembre բառից, որ նշանակում է իններորդ։ Հռովմայեցիք այս ամիսը անուանել են իններորդ նրա համար, որ շատ առաջ նրանք նոր տարին ոչ թէ Յունուարից էին հաշվում ինչպէս հիմայ, այլ Մարտ ամսից։ Մեր նախնիք այս ամիսը անուանել են Տրէ։ Իսկ Վրաստանում, որովհետև այս ամսուայ 10-ին տօնվում է Ս. Գէորգայ տօնը, սորա համար էլ, այս ամիսը անուանել են Գիօրգ—օբայ, կամ Գէօրգոբիս-թվէ, որ նշանակում է Գէորգայ-տօնի ամիս։

1 Գշ. փյ. Ս. Ակեփսիմեայ եպիսկ. 18
Յովսէփայ քահ. Այիթալայ սարկաւագին և Պղատոնի վկային։

2 Դշ. փյ. Պահք։ 19

3 Եշ. տյ. Ս. Հայրապետացն Մետրոփանոսի, Աղէքսանդրոսի, Պօղոսի խոստովանողին և Ս. Նոտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսին։ 20

4 Ուր. տյ. Պահք։ Երեկ. նախատ. 21

5 Շբ. բյ. Ս. Հրեշտակապետացն Գաբրիէլի և Միքայէլի և ամենայն երկնային զօրացն։ 22

6 ✠ Կիր. բյ. Թ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ 23
Հարսանիք։
Վր. քռ. լս. Հոգմոխտոն։

7 Բշ. ֆյ. Ս. Մելիտոսի Անտիոքայ հայրապետին և Մինասայ եգիպտացւոյն և միւս Մելիտոսի եպ. Բուրայ քահանային և Շինու սարկաւագին։ 24

8 Գշ. ֆյ. Ս. Դեմետրեայ վկային և Բասիլիկոսի քահանային։ 25
Լ.. տ Ընծայումն Ս. Աստուածած.

9 Դշ. փյ. Պահք։ 26

10 Եշ. փյ. Ս. Գուրիասայ, Սամոնասայ, Աբիբայ սարկաւագին, 27

Ռամանոսի միայնակեցւոյն, մանկանն խոստովանողի և Հիւսիքոսի զինուորին։
☼ Արեգ. ՚ի Աղեղնաւորն։
11 Ուր. ոյ. Պահք։ 28
12 Շբ. ոէ. Ս. Առաքելոցն Անդրէի և Փիլիպպոսի։ 29
13 ✠ Կիր բյ. Ժ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ Հարսանիք։ 30
☉ Ծնունդն լու. Աշնանային եղ.
14 Բշ. բէ. Ս. Անդրէի զօրավարին և բանակի նորին, Կալինիկոսի և Դոմետեայ վկայիցն։ 1
15 Գշ. գյ. Ս. Անդրիանոսի և կնոջն նորա Անատօլեայ, Թէոդորոսի և Եւթիւքոսի վկայիցն։ 2
16 Դշ. գէ. Պահք։ 3
17 Եշ. դյ. Ս. Աբրահամու և Խորենայ անարծաթ բժշկացն, Կոզմայի, Դամիանոսի և Աստուածատրոյ վկային։ 4
18 Ուր. դէ. Պահք։ 5
19 Շբ. եյ. Տօն ամենայն Սրբոց— 6

Հնոց և Նորոց, Յայտնից և Անյայտից։
20 ✠ Կիր. եէ. ԺԱ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի։ Բարեկենդան Յիսնակի պահոց. Յերեկ. Նախատօնակ։ 7
21 ✠ Բշ. զյ. 1. օր Յիսնակի պահոց։ ԸՆԾԱՅՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ի Տաճարն.—Եւս Յ. և Ռուսաց։ 8
☾ Առ. քռ. լս. Թեգոտ եղ.
22 Գշ. զէ. 2. օր Յիսնակի պահոց։ 9
23 Դշ. էյ. 3. օր Յիսնակի պահոց։ 10
24 Եշ. էէ. 4. օր Յիսնակի պահոց։ 11
25 Ուր. ըյ. 5. օր Յիսնակի պահոց։ 12
26 Շբ. ըէ. Ս. Գրիգորի Սքանչելագործի, Նիկողայոսի Հայրապետին և Միւռոնայ եպիսկոպոսին։ 13
27 ✠ Կիր. թյ. Ա. Կիր. Յիսնակի։ Հարսանիք։ 14
28 Բշ. թէ. Ս. Կուսանացն Յուլիանեայ և Վասիլոհւոյ։ 15
29 Գշ. ժյ. Ս. Ղուկիանոսի քահանային և Տարագրոսի, Պրոպոսի, Անդրոնիկոսի, Անեսիմեայ և այ- 16

Օ **ՆՈՅԵՄԲԵՐ** Լ

լոց աշակերտացն Քրիստոսի։
◉ Լրումն լս. Անդրեասեան եղ.
30 Դշ. Եչ. Պահք։ 17

—

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ն օրն պակասել է 1 ժ. 4 րոպէ։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ.—Աղեղնաւորն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան քաջ է և արի, խելօք, բարեկամներ շատ գտնող, առողջակազմ, ճշմարտասէր, հաստատամիտ, փառասէր, աշխատասէր, իրնէ բարեպաշտ, սրտով ուրախ, բարի և իւր ունեցած լաւ յատկութիւնների համեմատ՝ անչափ ինքնասէր։
Իսկ ծնուած աղջիկը՝ գործունեայ և աչալուրջ, աշխատասէր, բարեպաշտ, բարի և սրտով ուրախ։ Գլխաւոր պակասութիւնը իւր կասկածոտ բնաւորութիւնն է։

Նոյեմբերին ծնուածներն առհասարակ արդիւնաբերութեան մէջ բախտաւոր են լինում և միջին տարիքում կարողութեան տէր։ 33 տարեկան հասակում հիւանդանալուց զգուշանալու են և եթէ չափաւոր ու ժուժկալ կեանք վարեն մինչև խորին ծերութեան կը հասնեն։

—

Օ		Լ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

Դեկտեմբեր ամիսը վերցրած է լատինական decembre բառից, որ նշանակում է տասներորդ։ Այսպէս անուանեց ամիսների հիմնադիր Հռոմուլոսը տարուայ տասներորդ ամիսը։ Մեր նախնիք այս ամսին անուանել են Քաղոց։ Որովհետև Վրաստանում այս ամսի 25-ին կատարվում է Քրիստոսի Ծննդեան տօնը, այս պատճառաւ այս ամսին վրաց. անուանել են Քրիստեշոբայ, կամ Քրիստեշոբիսթվէ, որ նշանակում է Քրիստոսի Ծննդեան ամիս։

1 Եշ. ՓՅ. Ս. Կղեմայ հայրապետին և Բագարատայ Տաւրոմենայ եպիսկոպոսին։ 18

2 Ուր. ՓԼ. Պահք։ Յերեկ. Նախատ. 19

3 ✝ Շբ. ՓՅ. Ս. Առաքելոց և առաջին Լուսաւորչացն մերոց ԹԱԴԷՈՍԻ և ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԷՈՍԻ։ 20

Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Լ

4 ✠ Կիր. ՓԷ. Բ. Կիր. զկնի Յիսնակին Հարսանեաց։ 21

5 Բշ. ՓԸ. Ս. Գինարիոսի եպիսկոպոսին և Մերկերիոսի զինուորին, Յակովբայ և Բրաւափոսայ։ 22

6 Գշ. ՓԹ. Ս. ԱԲԳԱՐՈՒ Նախավկայ և անդրանիկ Թագաւորին մերոյ. 23

☾ Վերջին քառ. լս. Անձրևոտ եղ.

7 Դշ. ՓԺ. Պահք։ 24

8 Եշ. ՓԺԱ. Ս. Հարցն Եգիպտացւոցն, Պօղոսի, Պօղոյ, Մակարայ Եւագրի, Յովհաննու Գրնեցւոյն, Յովհաննու կարճահասակին, Նեգոսի, Արսէնի, Սիլուանու, Դանիէլի, Օրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմենի և այլոց Ս. հարցն։ Յերեկոյին Նախատօնակ։ 25

9 ✠ Ուր. ՓԺԲ. Պահք։ ՏՕՆ ՅՂՈՒԹԵԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի ՅԱՆՆԱՅԵ։ 26

☼ Արեգակն 'ի յԱյծեղջիւրն։ Ձմեռնամուտ և արեւադարձ. ցերեկն սկսանի երկարել և գիշերն կարճանալ։

Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն
10	Շբ. գյ. Ս. Նիկողայոսի Զմիւռնացւոյ Սքանչելագործ հայրապետին։	27
11	✠ Կիր. դյ. Գ. Կիր. զկնի Յիսնակի։ Բարեկենդան Ս. Յակովբայ պահոց	28
12	Բշ. դյ. Պահք։ Ս. Մինասայ, Երմոգինեայ և Գրաբոսի և կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Աղեքսանդրոսի։	29
	Լատ. Ծնունդ Տեառն։	
13	Գշ. դյ. Պահք։ Ս. Կոռնելիոսի հարիւրապետին և Շմաւոնի ազգականին Քրիստոսի, որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ, Պողիկարպոսի հայրապետին Զմիւռնիոյ և Ս. վկայիցն, որք յ'Արևելս կատար.	30
	● Նր. լս. Ժ առ. Եզ.	
14	Դշ. դյ. Պահք։	1
15	Եշ. բյ. Պահք։ Ս. Եւստրատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգենիոսի, Ովրեստէսի և Մարգարիոսի։	2
16	Ուր. բյ. Պահք։ Ցերեկոյին նախատօնակ։	3

Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն
17	Շբ. գյ. Ս. Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին, Մարուգէի Ճգնաւորին և Մելիտոսի եպիսկոպոսին։	4
18	✠ Կիր. գյ. Դ. Կիր. զկնի Յիսնակի։	5
19	Բշ. դյ. Ս. Հայրապետացն Իգնատիոսի, Ադդէի և Մարութայ եպիսկոպոսին։	6
20	Գշ. դյ. Ս. Թէոպոմպայ եպիսկոպոսին, Թէովնայ վկ. և չորից զինուորացն Բասոսի, Եւսեբի, Եւտիգի և Բասիլիկեայ։	7
21	Դշ. դյ. Պահք։	8
	◑ Առ. քռ. լս. Դռանդաշանդ Եզ.	
22	Եշ. դյ. Ս. կուսանացն Ինդոսի, Դոմինի և Գղերիկոսի քահանային և երկուց բիւրոցն, որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացւոց։	9
23	Ուր բյ. Պահք։ Ցերեկոյին նախատօնակ։	10
24	Շբ. բյ. Ս. Դաւթի մարգարէին և Յակովբայ առաքելոյն։	11
	Ց. և ՚Ի. Ճրագալոյց Ծննդեան։	

Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
25	✠ Կիր. գյ. Ե. Կիր. զկնի Յիսնակի։ Հարսանիք։ Յերեկ. նախատօնակ։ Ս. և Ռուսաց՝ Ծնունդ Տեառն և ուտիք է նոցա մինչև 'ի չորսն Յունուարի։	12
26	Բշ. գլ. Ս. Ստեփաննոսի Նախավկային և առաջին մարտիրոսին։ Հանդիսաւոր օր ուխտի Ս. Ստեփաննոս եկեղ. Տփխիսայ՝ որ 'ի յանապատին կուսանաց, ուր և ամփոփի մաս նշխարաց—աջ Ս. Ստեփաննոսի։ Յերեկ. նախատ.	13
27	Գշ. դյ. Ս. Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի։	14
28	Դշ. դլ. Պահք։ Յերեկ. նախատ.	15
	⊕ Լր. լս. Փոփոխական եղ.	
29	Եշ. ոյ. Ս. որդւոցն Որոտման Յակոբայ առաքելոյն և Յովհաննու Աւետարանչին։ Բարեկենդան՝ Ծննդեան պահոց։	16
30	Ուր. ոլ. 1. օր Ծննդ. պահոց։	17
31	Շբ. բյ. 2. օր Ծննդ. պահոց։ Ս. Բարսեղի հայրապետին և եղ-	18

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

բօր նորին Գրիգորի Նիւսացւոյն, Սեղբեստրոսի Հռոմայ հայրապետին և Աբբայ Եփրեմի Խորին Ասորւոյ։

—

Այս ամսոյս 1 ից մինչև 31-ը օրը պակասել է 0 ժ. 37 ր.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ.—Այծեղջիւրն։ Այս համաստեղութեան տակ ծնուած տղան թէև այնքան բախտաւոր չի լինիլ և ձախորդութիւնները շատ կ'քաշէ, բայց ճշմարտասէր, թեթևամիտ, եռանդոտ, չար, ագահ և անբարիշտ կըլինի։ Իւր մասին մեծ համարում ունի։ թէև համեստ է երևում, սակայն դա միայն արտաքին կողմից է և կեղծ, որովհետև իւր ամեն բաւականութեանց սիրահար է։

Իսկ ծնուած աղջիկը՝ արթուն, թեթևամիտ, ջահել ժամանակը վերին աստիճանի ամօթխած, սակայն վերջը համարձակ և շատ խառնակիչ. պսակուած ժամա-

նակ ևս խանգոտ՝ թէև այս պակասութիւնները միշտ աշխատում է ծածկել։ Եթէ չափաւոր և զգոյշ լինի մինչև խորին ծերութեանը կըհասնի։

Դեկտեմբերին ծնուածներն, առհասարակ իրենց գործերում խելօք են և խորհուրդների մէջ զգոյշ. սիրում են գիտութիւններ և միշտ հակուած են դէպի ճանապարհորդութիւն։ Առևտրից օգտուող, իսկ շինութիւններից վնասուող։ Պէտք է միայն 25 տարեկան հասակում հիւանդանալուց զգուշանան։

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Եթէ երբեմն եղանակի գուշակութիւնները ճիշտ չեն կատարվում, այդ պատահում է երկրի աշխարհագրական դիրքից և օդերևոյթաբանական զանազան պատճառներից, նամանաւանդ, պարբերաբար բոլոր ուղղութեամբ փչող հողմերի, ցիկլոնների և մթնոլորտի յեղաշրջման (пертурбація) ժամանակ. Ծ. Աշխ.

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԻՄԵՐԷԹԻ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱԹՈՒՆԵԱՆ

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

Մ. ՋՄՇԿԵԱՆԻ «ԾՈՑԻ-ՕՐԱՑՈՅՑԻ»

I. ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

1) ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐ

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ *Հայրապետ և Կաթողիկոս ամենայն հայոց* Տ. Տ. ՄԿՐՏԻՉ Ա. *ծնեալ* 1820 *ապր.* 4-*ին*, *ընտրեալ մայիսի* 5-*ին* 1892 *թ.* *և օծեալ սեպտեմբերի* 26-*ին* 1893 *թ.*։

ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ— Տ. Տ. *Սահակ կաթողիկոս*։

ԱՂԹԱՄԱՐԱՅ—(*թափուր*)։

2) ՊԱՏՐԻԱՐՔՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ — *Յարութիւն արքեպիսկոպոս Վեհապետեան*։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ—*Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան*։

3) Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԻՆՀՈԴ

Նախանդամ Արիստակէս արքեպիսկոպոս Դաւթեան։
« *Յովհաննէս եպ. Շիրակունի*։
» *Աշոտ վրդ. Շախեան*։
» *Մատթէոս վրդ. Մատթէոսեան*
» *Բարգէն վրդ. Աղաւելեանց*։
« *Յուսիկ վրդ. Զոհրաբեան*։
Պրոկուրոր Լ. Ա. *Ֆրէնկէլ*

—

4) ԹԵՄԵՐ ԵՒ ԹԵՄԱԿԱԼՆԵՐ

ա) ԵՐԵՒԱՆԻ.—*Փոխանորդ թեմակալ առաջնորդի. Կարապետ վարդապետ*։

Տաթևի յաջորդ՝ Ներսէս վարդապ.

Հին-Նախիջևանի յաջորդ.—Իսահակ վրդ. Տէր-Միքայէլեան։

Ղարսի յաջորդ.—Կիւրեղ վրդ.

Ալէքսանդրապոլի յաջորդ — *Սահակ վրդ. Բաղդասարեան*։

բ) ՎՐԱՍՏԱՆԻ և ԻՄԵՐԷԹԻ.—*Թեմ*

առաջնորդ Գարեգին եպիսկոպոս Սաթունեան։

Գանձակի յաջորդ.—(Թափուր)։

Ախալցխայի յաջորդ.—(Թափուր)։

Գորու յաջորդ.—(Թափուր)։

գ) ՂԱՐԱԲԱՂԻ.—Առաջնորդ Թեմի Գրիգոր եպ. Գառնակերեանց։

Նուխու յաջորդ.—Սիոն վրդ. Տ. Մանուչէլեան։

դ) ՀԱՇՏԱՐԽԱՆԻ.—Թեմական առաջ. Արիստակէս արքեպիսկ. Սեդրակեան։

ե) ՇԱՄԱԽՈՒ.—Առաջնորդ Թեմի Անանիա եպ. Համազասպեան։

զ) ԲԵՍԱՐԱԲԻՈՅ.—Առաջնորդ Թեմի Ներսէս արքեպիսկ. Խուդավերդեանց։

է) ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆԻ.—(Թափուր)։

ը) ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ և ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ. Սահակ եպիսկոպոս Այվազեան։

թ) ԵւՐՈՊԱՅԻ.—Առաջնորդ Գէորգ եպիսկ. Իւթիւճեան.—Նստում է Մարսէյլ քաղաքում, որտեղ և հայոց մատուռ կայ Ս. Յարութիւն։ Բացի դրանից առանձին հովիւներ կան՝ Փարիզում, Մանչեստրում և Սուչօվայում։

ժ). ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ.—Առաջնորդ Յովսէփ եպ. Սարաճեան։—Նստում է Ուսթըր քաղաքում, որտեղ կայ հայոց եկեղեցի Ս. Փրկիչ։ Բացի առաջնորդից առանձին հովիւներ կան՝ Նիւ-Եօրքում, Բոստոնում, Պրովիտէնսում, Լօրէնսում՝ Չիկագոյում և Ֆրեզնօյում։

—

ԹԻՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԵՒ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գաբրիէլ եպ. Ճեվահիրճեան։

Կրօնական Ժողով

1 Մաղաքիա Արքեպ. Օրմանեան Նախագահ։

2. Գրիգորիս Արքեպ. Յովհաննիսեան։
3. Վահրամ Եպիսկ. Մանկունի։
4. Գաբրիէլ Եպ. Ճեվայիրճեան։
5. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեան։
6. Կարապետ Աւագ քհ. Սեթեան։
7. Յովհաննէս Աւագ քհ. Շահպազեան։
8. Գաբրիէլ Աւագ քհ. Խանճեան։
9. Կարապետ Աւագ. քհ. Սանթուրճեան։

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԹԵՄԵՐԸ

1) ԷՏԻՐՆԷ.—Առաջն. տեղ. Արսէն ք. Դերձակեան։

2) ԹԷՔԻՐԴԱՂ.—Առաջնորդ Ներսէս եպ. Ալանեան։

3) ԻԶՄԻԹ.—Առաջնորդ Ստեփաննոս եպ. Յովակիմեան։

4) ՊՐՈՒՍԱ.—Առաջ. Յովհաննէս եպ. Արշարունի։

5) ՊԱՂԸՔԷՍԻՐ-ՊԱՆՏՐՄԱ. — Տեղապահ Թաթուլ Ծ. վ. Դուրեան։

6) ՊԻԼԷՃԻԿ.—Առաջնորդ Մովսէս եպ. Կէօմրիւքճեան։

7) ՔԵՕԹԱՀԵԱ.—Առաջ. տեղ. Մկրտիչ վարդ. Աղաւնունի։

8) ԻԶՄԻՐ.—(Թափուր)։

9) ԷՆԿԻՒՐԻԱ.—Առաջն. Եղիշէ Ծ. վ. Գալֆայեան։

10) ՂԱՅՍԵՐԻ.—Առաջնորդ Տրդատ եպ. Պալեան։

11) ՍՎԱԶ.—Առաջնորդ Պետրոս արք. Թահմիզճեան։

12) ԹՈԽԱԹ.—Առաջ. Պետրոս արքեպ. Թահմիզեան։

13) ԱՄԱՍԻԱ-ՄԱՐԶՈՒԱՆ.—Առաջնորդ. Արիստակէս եպ. Վանքեան։

14, 15) ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ ԵՒ ԱՆ-ՊԸՏԵՐ.—Առաջ. Սմբատ Ծ. վրդ. Սաատէթեան։

16) ՃԱՆԻԿ.—Առաջ. Յակոբ եպ. Աշոտ-Փափազեան։

17) ԹՐԱՊԻԶՈՆ.—Առաջ. Եղնիկ վրդ. Գասպարեան։

18. 19. 20) ԷՐԶՐՈՒՄ—ԲԱՍԵՆ—ԴԵՐՋԱՆ.—Առաջ. Զաւէն ծ. վրդ. Տէր-Եղիայեան։

21) ԵՐԶՆԿԱ.—Առաջն. Դանիէլ ծ. վրդ. Յակոբեան։

22) ԲԱՅԲՈՒՐԴ.—Առաջ. տեղապ. Արիստակէս վրդ. Խաչատուրեան։

23) ՔՂԻ.—Առաջ. ընտրեալ.—Գնէլ վրդ. Գալէմքեարեան։

24) ՔԵՄԱԽ.—Առաջ. Դանիէլ ծ. վրդ. Յակոբեան։

25) ԲԱՅԱԶԷՏ-ԱԼԱՇԿԵՐՏ.—Առաջ. տեղ. Էմմանուէլ վրդ. Պալեան։

26) ՎԱՆ.—Առաջ. Սահակ եպ. Բագրեանդեան։

27) ԼԻՄ-ԿՏՈՒՑ.—Վանահայր Լիմայ Սահակ եպ. Բագրեանդեան։

28) ԲԻԹԼԻՍ.—Առաջ. ընտրեալ Եղնիկ ծ. վրդ. Գալփագճեան։

29) ՄՈՒՇ.—Ընդհ. վանահայր և Գատր. փոխանորդ Խասրով ծ. վր. Պէհրիկեան։

30) ՍՂԵՐԴ.—Առաջ. Փառէն վրդ. Մելգոնեան։

31) ԴԻԱՐԲԵՔԻՐ.—Առաջ. Եղեկիէլ ծ. վրդ. Արշակունի։

32. 33. 34) ԲԱԼՈՒ-ԱՐՂՆԻ-ՉՆՔՈՒՇ.—Առաջ. ընտրեալ Աղան ծ. վրդ. Համամեան։

35) ԽԱՐԲԵՐԴ.—Պատ. փոխ. Եղնիկ ծ. վրդ. Գալըպագճեան։

36) ԷԿԻՆ.—Առաջ. տեղապահ Գէորգ վրդ. Արսլանեան։

37) ԱՐԱԲԿԻՐ.—Առաջ. Մուշեղ ծ. վրդ. Սերոբեան։

38) ՉԱՐՍԱՆՃԱՔ-ՉՄՇԿԱԾԱՔ.—Առաջն. Կորիւն վրդ. Ելլիտորամեան։

39) ՈՒՐՖԱ.—Առաջ. Անանիա վրդ. Հազարապետեան։

40) ԲԱՂԴԱՏ.—Պատ. փոխ. (Թափուր)։

41) ԵԳԻՊՏՈՍ.—Առաջ. Յովսէփ եպիսկ. Այվազեան։

42) ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ.—Այցելու հովիւ։ Կան 10 եկեղեցիներ և մի քանի քահանայ։

43) ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Աւագերէցներ իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ։ Եկեղեցիք 16 և քահ. 7։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹԵՄԵՐ

ա) ԱՐՄԱՇ՝ փոխ. վանահ. Եղիշէ եպ. Դուրեան։

բ) ԳԱՍՏԱՄՈՆԻ՝ Առաջ. փոխ. (Թափ.)։

գ) ՊԻԼԵԿԻՍ՝ վանահ. Ստեփ. եպ. Սանթալճեան։

դ) ԿԻՆՃ՝ Առաջ. փոխ. Վարդան վրդ. Յակոբեան։

ե) ԱՂԲԱԿ՝ Առաջ. փոխ. Արսէն վրդ. Գէորգեան։

զ) ՍԱԼՕՆԻԿ՝ հոգ. հովիւ Մկրտիչ քհ. Չլղատեան։

է) ԿՐԵՏԷ՝ հոգ. հովիւ Աւետիս քհ. Ռափայէլեան։

Ս. Երուսաղէմի, Սսոյ և Աղթամարայ թեմերի մասին տեղեկութիւններն ուշ ստանալու պատճառով չկարողացանք հասցնել։ Ծան. Աշխ.

II, ԱՍՏՂԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԻ ԵՒ ԼՈՒՍՆԻ ԽԱՒԱՐՈՒՄՆԵՐԸ.

—

1905 Թ. երկու անգամ արևի և երկու անգամ լուսնի խաւարումներ տեղի կունենան, որոնցից.

1) Արևի (մանեկաւոր) խաւարումն 21-ին փետրվարի, սկիզբը 5 ժ. 19 ր. վերջը 11 ժ. 4 ր. առաւ.։

2) Արևի (լիակատար) խաւարումն 17-ին օգոստոսի, սկիզբը 1 ժ. 27 ր. վերջը 6 ր. 37 ր. առաւ.

3) Լուսնի (մասնաւոր) խաւարումն 6-ին փետր. սկիզբը 8 ժ. 52 ր. վերջը 11 ժ. 5 ր. երեկ.։

4) Լուսնի (մասնաւոր) խաւարումն 2 օգոստոսի 5 ժ. 39 ր. վերջը 7 ժ. 42 ր. առաւօտեան։

Այս խաւարումներից տեսանելի կը լինի Կովկասում միայն՝ փետր. 8, և օգոստ. 2 խաւարումները՝ այն էլ մասնաւոր։

III. ՕԴԵՐԵՒՈՅԹԱԲԱՆԱԿԱՆ

Էֆիմէրտէի գուշակութիւնը.

Առաջիկայ (1905 Թ.) տարին միջակ կը լինի և համարեայ ամբողջ տարի հարաւային հողմը կը փչի։

Ձմեռը՝ քամոտ կը լինի, գարունն՝ միջակ՝ թեթև անձրևներով։ Ամառն՝ բարեխառն, թեթև քամիներից պտուղները կը փչանան։ Աշնանը փոփոշոտ կանայք կը հիւանդանան։

Ըստ Դէմոկրատէսի կարկուտից վնաս կը հասնի և պէտք է աղաչել Աստուած որ մահտարաժամ եւ (ցաւ) չը երևայ։

Այս տարի աւազակները կը բազմանան, և Երևակի տակ ծնուածները իրանց հաւատը կը կորցնեն։

Երկնքի եօթներորդ տանն Լուսնթագէ-Մուշթարւոյ հետ կցուած լինելովն գուշակվում է, որ սաստիկ կռիւ է լի-

նելու կատարածներով և մահ մեծահամբաւ և հարուստ անձանց։

Լուսաբերի երկնքի եօթներորդ տանն գտնուելովն ևս նշան է, որ ինչպէս կանայք, այնպէս և իգաբարոյ անձինք ամեն բանում յաջողութիւն կունենան։

Իսկ այս տարի տանուտէրն Արիւծն լինելով, գարունն՝ անոյշ, դաշտերը լի, պտուղները և գինին առատ. Ամառըն անձրևոտ։ Ձմեռն կարճ, թէև սաստիկ ցուրտ։

Շատ քաղաքներ քարուքանդ կը լինին հեծելազօրներից։ Յունաստանի կողմերից դուրս եկած զօրքը ևս, շատ գաւառներ ոտի տակ կը տայ։ Բաբելոնի կողմերը ազգերի մէջ շարժում և Ասորեստան տրտմութիւն։

IV. ԻՄԱՍՏՆԵՐ

Իմաստութեան սկիզբը լռութիւնն է։

—Մեր կորստեան անդունդը մեր որովայնն է։

—Անվերջ վշտերի փարատողը մահն է։

—Ժամանակիս տիրողը փողն է։

—Մարդս կեանքի մէջ կամ իւր խըղճի ստրուկն է լինելու (բարի), կամ բռնակալը (չար)։

—Աշխատի՛ր, որ կշտանաս, աղօթի՛ր որ փրկուես, համբերի՛ր եթէ ուզում ես որ օգնեն։

—Սանձիր լեզուդ եթէ ուզում ես աշխարհումս ապրել։

—Մարդիք ոչ այնքան մարմնով են աճ՝ որքան հոգով։

—Քնիր առանց ընթրիքի, վերկաց առանց պարտքի։

—Բամբասանքը ոչ այլ ինչ է, այլ

Թէ նախաճաշի արդիւնք և չենք։

—Մենք այնքան անբաղդ չենք լինում, որքան—ինչպէս երևակայում ենք։

—Ինքդ քեզանից աւելի վախեցիր քան թշնամուցդ։

—Համբերութիւնն ու աշխատանքն հրաշքներ են գործում։

—Եթէ գործ ես սկսում, ուրիշի վրայ յոյս մի դնիր։

—Ով տանջուել չգիտէ, նա ապրել չգիտէ։

—Աշխատանքը կեանքի հոգին է։

ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

Ամենասիրելին և ամենաթանկագինը մայրն է։

—Ջահել կինը կարիչներին էլ կծերացնէ, իսկ հին գինին նոյն իսկ ծերուկին էլ կջահելացնէ։

—Կնոջ սիրտը տարուայ եղանակների նման փոփոխական է։

—Կանայք հենց նրանց են պաշտում, որոնց չեն ճանաչում։

—Կանայք և գեղերն են քայքայում մարդուս գրպանը։

—Ցաճախակի համբուրողը կարող է նաև կծել։

—Կնոջ սիրտը սիրոյ ծով է, որի մէջ շատերն են խեղդւում։

—Սէրը կրակ է, որից կարող է հրդեհ ծագել։

—Սիրոյ իսկական հիմքը՝ բախտաւորութիւնն է։

—Մարդ ամուսնանալու առաջին օրն և եթ պէտք է իր կեանքն ապահովացնէ, որովհետև կինը հենց ամբողջովին այրուող և բռնկուող նիւթերիցն է։

—Կանանց մեծ մասը հէնց նրանց

են սիրում, որոնք իրանց (կանանց) տանջում են։

Երկու կանանցից այն ընտրեցէք, ով վատ է հագնուած։

—Տղամարդի բնաւորութիւնը հեշտութեամբ կարելի է իմանալ նրա դէմքի ձեւից, իսկ կնոջը՝ համբոյրից։

—Կնոջ տղամարդութիւնը նրա կանացիութեան մէջ է։

Ե. ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ

ՄԱՐԴՈՒ ՀՈՏԸ

Յայտնի է մի քանի կենդանիներ, մանաւանդ շները գտնում են իրանց յայտնի մարդկանց հետքերը, առանց նրանց տեսնելու և կամ ձայնը լսելու։ Սրանով բնախօսները հասել են այն եզրակացութեան, որ ամեն անհատ ունի իր սեփական հոտը։ Բժիշկ Բերը յայտնում է իր մէկ բարեկամի մասին, որը ընդունակութիւն է ունեցել ճանաչել իր ծանօթներին նրանց հոտից մի քանի քայլ հեռաւորութեան վերայ։ Խփած աչքերով նրան միշտ յաջողւում էր անուանել իր ծանօթներին, հենց որ նրանք զանգահարում էին կամ ներս մտնում ընդունարանը։ Բժիշկ Բերը հաստատում է որ միենոյն

հոտը ունենում է ամբողջ ընտանիքը միայն զանազան աստիճանի, այնպէս որ մշտական յարաբերութիւն ունեցողը, միևնոյն ժամանակ լաւ հաստատութեամբ կարող է ճանաչել նրանց մի քանի քայլ հեռաւորութեան վրայ։

VI. ԿԵՆՑԱՂԱՎԱՐԱԿԱՆ.

Ի՞ՆՉ ՊԷՏՔ Է ԸՆԵՆՔ ՄԵՐ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ *)։

Ամերիկական թերթ մը որ իր բաժանորդներու միջև մրցման կդնէ հետևեալ նիւթը «Ինչ պէտք է ընենք մեր աղջիկները»։ Բազմաթիւ մրցողներու մէջէն ստորև դրուած պատասխանը կստանայ մրցանակը։

Ի՞նչ պիտի ընենք մեր աղջիկները։

Նախ քաջասիրտ և ուժով քրիստոնեայներ, յետոյ տուէք անոնց լաւ դաստիարակութիւն մը։ Սորվեցուցէք անոնց աղէկ կերակուր պատրաստելը, ճերմակեղէն լուալը, արդուկելը, գուլ-

---

*) Այս յօդուածը հաճոյքով քաղում ենք «Գութան» հանդիսից և նոյնութեամբ զետեղում այստեղ մեր ընթերցողների հետաքրքրութեան համար։ Ծան. Աշխ.

պաներ կարկտելը, կոճակներ կարելը, շապիկ շինելը և իրենց բոլոր զգեստները ձևելը։

Թող գիտնան տան հաց եփելը և յիշեն թէ՝ լաւ ու մաքուր խոհարարութիւնը բժշկի ու դեղարանի ծախքերը կպակսեցնէ։ Ըսէք իրենց թէ հինգ ֆրանքնոցը հարիւր սու կարժէ և խնայողութիւն ընելու համար պէտք է պակաս ծախսել, թէ՝ եկամուտէն աւելի ծախսողն անպայման պէտք է սպառէ թշուառութեան։

Հասկցուցէք իրենց թէ՝ վճարուած բամպակէ զգեստ մը աւելի կը սազէ, քան պարտքով գնուած մետաքսէ շրջազգեստը։

Թող կանուխէն՝ պզտիկուց գնել և իրենց ծախսելու հաշիւները բռնելը գիտնան։

Կրկնեցէք իրենց միշտ թէ թևերը

բաց և գոգնոցաւոր համեստ գործաւոր մը, նոյն իսկ եթէ փարա մ՚ալ չունենայ, հարիւր անգամ աւելի յարգելի է քան տասնեակ երիտասարդ շքեղազգեստ, սնապարծ և պճնասէր պակասամիտները, որոնք գրեթէ միշտ ապականուածներ են իրենց ներքին փտութիւնը կը ծածկեն արտաքին վայելչութիւններու ներքև

Սորվեցուցէք իրենց պարտէզի մշակութիւնը և ծաղիկները սիրելը։

Ասկէց ետքը, եթէ միջոցնիդ կը ներէ, դաշնակի և գծագրութեան դասեր ալ տուէք. գիտցէք որ այս արուեստները բոլորովին երկրորդական են կեանքի մէջ և զայն երջանկացնելու համար շատ քիչ տեղ կը բռնեն։

Մանաւանդ թող սորվին արհամարհել սնոտի երևոյթները, իրենց այոն այո, և ոչը ոչ։

Երբ իրենց ամուսնութեան ժամա-
նակը գայ, համոզեցէք զիրենք, որ
երջանկութիւնը կախում ունի ամուս-
նուն բարոյական նկարագրէն և լաւ
յատկութիւններէն՝ թէ չէ անոր հարըս-
տութենէն կամ փայլուն դիրքէն։

Եթէ այս բոլորը դուք կշռեցիք և
անոնք ձեր խօսքերը հասկցան, վստահ
եղէք որ ձեր աղջիկները երջանիկ
պիտի ըլլան և իրենց ճամբան պիտի
գտնեն։

VII. ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԽՈԼԵՐԱՅԻ ՆՇԱՆՆԵՐ։

Ամենից առաջ շուտ-շուտ և առատու-
թեամբ լուծում է մոխրագոյն, իսկ
վերջը բոլորովին անգոյն բրնձի ա-
պուրի նման հեղանիւթ (շատ անգամ
մի ժամուայ մէջ 10—15 անգամ), փո-
րի մէջ առանց ցաւի համարեայ դա-
լարում և գրգռոցջղգում։ Ջրուեթը պա-
կասում է, ամեն 2—3 ժամը մի ան-
գամ, իսկ 2—3 անգամ լուծելուց յե-
տոյ էլ փսխում է կերակրի մնացորդ-
ները, յետոյ կտրած կաթի նման հե-
ղանիւթ. այսպէս շարունակւում է ա-
մեն 10—15 րոպէից յետոյ, սկզբումը
լինում է հեշտ և գնալով աւելի դժուա-
րութեամբ և չարչարանքով։ Կրան
տխրութիւն և սրտի գդալի տակ ցաւ
է գալիս։ Փորի լուծելուց և փսխելուց
յայտնւում են կծկումները, որ խաղե-

րալի ամենավտանգաւոր նշաններիցն է, որը առաւելապէս ոտի կճնամսերում՝ շատ անգամ էլ ձեռքերում և ոտներում։ Մարմինը սառչում և կապտում է։ Հիւանդութեան սկզբումը տաքութիւն չէ լինում, այլ ընդհակառակը այս նշաններից յետոյ էլ տաքութեան աստիճանը ցածրանում էլ է, ծարաւութիւն է զգում, զգացողութիւնն էլ մինչև մահը պահպանւում է։ Այս նշանները մինչև 8—24 ժամ տևում են. բայց պատահում է որ 2—3 օրից էլ առաջ մեռնում են, երբ զարկերակը սկսում է զօրեղանալ և գնալով արագանում է (մինչև 90—100 զարկ), արեան՝ գլուխը հոսելու նշաններ են երևում, շատ անգամ և հարինքի—տիֆի նման էլ խլութիւն։ Առողջանալը 4—10 օր է տևում։ Հաստատ դեղ այս դէմ գտնուած չէ դեռ։ Շտապիր բժիշկ հասցնել։

VIII. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ԽՈԼԵՐԱՅԻՑ ԱԶԱՏ ՊԱՀԵԼՈՒ ՀՆԱՐՔ։

Ահից և շուտափոյթ գաղթելուց չպիտի մարդ իւր սովորական կեանքի եղանակը փոխի։ Ստամոքսը չպիտի ծանրաբեռնել դժուարամարս, չաղ, հում, շատ սառը, շատ ծարաւեցնող և առաւելապէս հին, փչացած, շատ աղւած կերակուրներով։ Այդպիսի կերակուրների գործածութիւնը աւելի գիշերներն է վնասակար, քան ցերեկները։

Երկար ժամանակ քաղցած մնալն ևս վնասակար է, ինչպէս և տնից առաւօտները դուրս գալը, այլ պիտի խմել տաք թէյ, սուրճ, թերխաշ ձու, եփած կամ խորոված մի կտոր միս, պիտի որոշեալ ժամերին ճաշել և ճաշը բաղկացած պիտի լինի, ինչպէս ասացինք

վերը, հեշտ մարսելու կերակուրներից․

Նրանք, որոնք բանջարեղէնի-կանաչեղէնի և պտուղների սովոր են և առողջ ստամոքս ունին, կարող են գործածել, բայց պիտի լաւ մաքրած, եփած, եռացրած ջրի մէջ անցկացրած, և շատ հասած, վնասած և փթած չպիտի լինի։

Այն ամեն բաները, որոնք փորլուծումն կարող են առաջացնել անպայման պիտի խոյս տալ և պատահած ժամանակ անմիջապէս բժշկի պիտի դիմել։ Հում և անեփ կաթն ես վնաս է։ Ամեն կերակուրներ պիտի ճանճերից թագցնել։ Ամանները ես միշտ եռացրած ջրով լուանալ և ծարաւն երբէք հում ջրով չպիտի կոտրել, եթէ աղբիւրներ կամ շատ խորը փորած ջրհորներ չկան․ այլ թէյ խմել կամ եփ տալ ջուրը, սառեցնել և մէ-

ջը կարմիր գինի, լիմոն կամ անանուխ խառնել։ Միանգամից սառը ջուր և սառն խմելիք չպիտի ընդունել։ Թունդ խմիչքները լաւ են, բայց դրանց չափազանց գործածութիւնն անչափ վնասակար է։ Մարմնի մաքրութիւնը անհրաժեշտ է, բայց շատ սառը բաղանիք չպիտի մտնել, ինչպէս և վնաս է վաղ առաւօտն կամ ուշ երեկոյեան, այն էլ անմաքուր տեղերում լողանալ։

—

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿ։

Որքան կարելի է շուտ հիւանդների մօտից առողջներին հեռացնել։ Արտաթորելու և փսխելու համար ամաններ դնել, որոնց մէջը ածած լինի կարբոլեան թթուտ կամ սնդկի աղով (сулема) ջուր։ Սպիտակեղէնները և ամեն

տեսակ շոր ու փալասեղէններ. որոնք գործածութեան մէջ են և հիւանդը նրանց դիպչում է, առաջուց պէտք է եռացնել ջրում և յետոյ լուանալ, մահճակալը, անկողինը և միւս իրեղէնները, որոնց հիւանդը գործ է ածում, ախտահանութեան կերպիւ, պէտք է մաքրել և լուանալ։ Վարակուելուց յետոյ էլ տան պատերը նորից պէտք է սուաղել և դեղ քսել, հին պաստառներն էլ պատառոտել, պոկել, այրել և նորերը կպցնել։ Հիւանդի սենեակում վատ հոտը մաքրելու համար, պէտք է զանազան ծխանելիքներ ծխել, այլ և պէտք է սենեակը քամու տալ (լուսամուտները և դռները բաց անելով) և այն ամեն իրերը, որոնք վատ հոտ են առաջացնում, հեռացնել, կերակուրն էլ չպէտք է պահել կամ

թողնել հիւանդի կացարանում. Հիւանդին սպասաւորողները թէպէտ դի չվարակուեն, հիւանդի բնակարանում չպէտք է ոչ ուտեն, ոչ խմեն, իրանց գլուխը, մօրուքը և վերնազգեստը խոզանակով պէտք է մաքրեն, որը պէտք է թաց արած լինի կարբոլեան թթուտի ջրի հետ խառնած ջրով։ Վարակիչ ցաւից մեռածների դիակներն էլ պէտք է շտապել հեռացնել բնակարաններից։

IX. ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ.

ՀԱՒՆՈՑԻ ՄԱԿԱԲՈՒԾՆԵՐՈՒ ՋՆՋՈՒՄԸ.

Մակաբուծները այսինքն շատ պըզտիկ և գրեթէ անտեսանելի որդերը հաւնոցներու մէջ կոտորածներ կը գործեն։ Այս թշնամին այնքան փոքրիկ և այնքան բազմաթիւ է, որ անոր դէմ կռուիլը դժուար է, մինչդեռ ինքը նըշմարելի վնասներ կը գործէ։

Երբ հաւնոց մը վարակուի այս մակաբուծներով հաւերուն վրայ հարիւրաւոր որդեր կը գտնուին, որոնք ծծելով խեղճ կենդանիներու արիւնը բոլորովին կը նիհարցնեն զանոնք։

Կակաչնին և երեսնին կը տժգունին, կենդանին հալմաշ կըլլայ և շատ չանցած կը մեռնի եթէ ժամանակին այս թշնամիի առաջքը չառնուի։

Թխսող հաւերը բնաւ չեն կրնար դի-

մադրել մակաբուծերուն, որովհետև իրենց անմաքրութիւնը պատճառ կըլլայ որ թշնամին իր վրայ բեղուն հող գտնելով բազմապատկի։

Թուխս դրուած հաւ մը թխսերու դրուած պահուն եթէ քանի մը օջիլ միայն ունենայ իր վրայ, անոնցմէ միլիոնաւորներ կը ծնին շատ չանցած։

Ինչպէս առջի նոյնպէս այս պարագային արմատովին և անմիջական կերպով ջնջելու համար չարիքը, պէտք է ընել ծծմբային թթուի (Acide Sulfureux) բաղնիք։

Առաջինը կը կայանայ հաւերը թաթխել պոչէն սկսելով մինչև փետուրներու վերջացած տեղը, ծծմբաւոր պօտասի (Sulfure de Potassium) բաղնիքի մը մէջ, այսպէս կենդանին մինչև գլխուն ներքևի մասը կը թաթխուի բաղնիքին մէջ, ձեռքով ալ օգնելով

որպէս զի դեղը թափանցէ մինչև մարմինը։ Այս գործողութենէն ետքը կը չորցուի քուրջով մը հաւը և թող կը տրուի արևը։

Այս միջոցը շատ արագ է և կը յանձնարարուի գեղեցիկ եղանակին, որովհետև իւրաքանչիւր հաւը 2-3 վայրկեանէն կազատի թշնամիէն։

Ձմեռ եղանակին և թխսող հաւերու վրայ եթէ պէտք ըլլայ կատարել գործողութիւնը նախամեծար պէտք է համարել ծծմբի ծխով կամ—(Ասիտ Սիւլֆիւրէս)-ով դարմանումը։

Հաւը կը դրուի տուփի մը մէջ, գլուխը դուրս թողլով ծակէ մը և անոր ներքևը կայրուի ծծումբը։

7—8 վայրկեանէն ամենէն ոյժոտ կենդանիին գլուխը դուրսը գտնուելով, բնական է չի խեղդուիր։

Acide Sulfureux-ն փետուրներուն

տակը մտնելով մսին կը հասնի և վայրկենաբար կոչնչացնէ մակաբուծերը, միևնոյն ժամանակ կը բժշկէ մորթի հիւանդութիւնները մանաւանդ թաթիկներու մէկ հիւանդութիւնը, որուն կըսեն հաւերու քոս։ «Գութան»։

X. ՏԱՆՏԻԿԻՆ

ԽՆՁՈՐՆԵՐԸ ՊԱՀԵԼ.

Ձմեռն և ամառն ևս մինչև մէկ մայը պահելու համար խնձորը պէտք է ընտրել ամենէն լաւը և չվիրաւորուած պտուղները, դնել սենեակի մէջ ուռիով հիւսուած տախակ կողմներու վրայ այնպէս որ իրար չը դիպչին։

Անմիջապէս փակել դռները, պատուհանները, որթատունկի ոստերով կրակ վառել մինչև որ սենեակը ամբողջովին լեցուի ծխով. չորս հինգ օր շարունակ կրկնել կրակ վառելը։

Վեցերրորդ օրը մէկ մէկ վեր առնել պտուղները և դնել սնտուկի մէջ ցորենի մրեղով (փոքր չարդ) ուշադրութիւն ընելով, որ խնձորները իրար չը դիպչին, կարգ կարգի վրայ շարելով և միջոցները մրեղով բաժնելով լեցնելու է սնտուկը ամբողջովին պտուղով և այնպէս փակելու է կափարիչը։

XI. ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԱՊՐՈՂ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ.

Կը հաշուեն, որ երկրագնդի վրայ 400,000 տեսակ կենդանիներ կապրին. միայն միջատները 280,000 տեսակ են, որոնց 120,000-ը պատենաթևաւորներ (coliopteres) են, 38,000-ն ալ թաղաթաթևաւորներ։

Ձկներու տեսակներուն թիւը կը հասնի 12,000-ի. սողուններինը 8,000-ի, որոնց 1,600-ը օձեր են և 300-ը թունաւոր։

Թռչուններու թիւը 13,000-ի մօտ է։

Մինչև այսօր գտնուած են 1300 տեսակ երկակենցաղներ, 20,000 տեսակ սարդոստէնի, 50,000 տեսակ թուլամորթներ, 300 տեսակ սայրամորթեր, 3,000 տեսակ որդեր։

Բերլինի Բնապատմական միւզէն, որու հաւաքածուն շատ կարևոր է, ունի 200,000 տեսակ կենդանիներ և 1,800,000 կենդանիի օրինակներ։

XII. ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԾԱՌԵՐՈՒ ԽՄԱԾ ՋՈՒՐԸ

Ծառերը շատ մեծ քանակութիւնով ջուր են խմում, ըստ գերմանացի բնապատում Հօկնէլի սպասումներն այնքան ջուր, որքան իրանց տրամադրութեան տակ դրուի։

Գ.-Դը—Բէլլիս հաստատած է, որ ծառերը չոր տարիներէ աւելի անձրեւոտ և խոնաւ տարիներուն աւելի մեծ քանակութեամբ ջուր են ծծում։

Եղեւնիի (շամ աղաճը) 100 կրամ տերեւը 10 կրամ ջուր կսպառէ, հացի (frenտիշ պտուտաքի)-ի 100 կրամ տերեւը 85 կրամ ջուր։

Այս հաստատութիւններէն կհանուի հետաքրքիր հետեւողութիւն մը թէ՝ անտառները բնութեան մէջ այն կարեւոր

դերը կկատարեն ինչ որ կանոնաւորիչները մեքենաներու վրայ։

Մէկ հէքտար, այսինքն 10,000 մէթր քառակուսի տարածութիւն ունեցող հողերու վրայ տնկած 100 տարեկան անտառ մը, օրական 25—30,000 քիլօ ջուր կծծէ, որ ըսել է օրական երեք կամ ամսական տասը սանտրիմէթր բարձրութեամբ անձրեւ։ «Գութան»

XIII. ՀԵՏԱՔՐՔՐՔԻՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մի գիտնականի հաշուով ամբողջ երկրագնդի վերայ ներկայումս կայ 9 միլիոն էշ և ջորի, 32 միլիոն այծ, 67 միլիոն ձի, 104 միլիոն խոզ, 312 միլիոն կով և եզ, 511 միլիոն ոչխար, ընդհանուր բոլորը 1,035 միլիոն գլուխ։

—

Գոլինեզիայում գտել են մի թռչունի կմախք, որի բարձրութիւնը ոտքից մինչև գլուխ 20 ֆուտ է։

—

Ամերիկացիները ունեն մի թնդանօթ, որ 7200 փութ է կշռում, երկարութիւնը 7 սաժէն է, ամեն մի գնդակի ծանրութիւնը 60 փութ է, որը 25 վերստ տեղ է թռչում։

XIV. ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Ինչպէ՞ս էք մտադիր անելու, պարտքը միանգամից պիտի տաք, թէ մաս առ մաս։

—Ես լաւ եմ համարում միանգամից վճարել։

—

Դատաւորը.—Վկա՛յ, կարելի չէ պաշտպան փաստաբանին աչքով անքով անել։

Վկայ կինը.—Մեղադրեալի օգտին եմ անում այդ. հօ չէ՞ք ուզում, որ ձեզ էլ անեմ։

—

Պարոն ուսանող, կարելի չէ՞ ինձ մի գործ տաք։

—Ի՞նչ գործ։

—Օրինակ ձեր տեղակ շարադրութիւն գրել կամ քննութիւն տալ։

—

Պսակից առաջ հայրը հարցրեց աղջըկան։

— Ինչո՞ւ չես լաց լինում, ինչպէս սովորութիւնն է։

— Նա՛ պէտք է լաց լինի, որին ես կին պէտք է լինիմ, պատասխանեց աղջիկը։

—

Կրօնի դասին քահանան հարցրեց աշակերտին։

— Ո՞րտեղ է քո հայրը։

— Մարաքումը, պատասխանեց աշակերտը։

XV. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ա) ԳՆԵՐԸ (արժանացրած)

	II դ.	III դ.
Թիֆ. ուղ. Մոսկուա	24—40	15 ր.
» » Ս. Պետերբ.	27 ր. »	18 »
» » Վարշաւ	26 » »	18 »
» » Պոդվոլոչինսկ	25 » »	17 40 կ
» » Ալէքսանդրօվօ	28 » »	18 50 »
» » Վլադիկավատ.		
» » Ռոստով (Դոնի)		13—70
Վլադիկաւկազ. Պետեր.	» »	14 40 կ.
Պետերբուրգից Պարիզ	60 »	37 35 կ.
Մոսկուայից Պարիզ . .	68 „	38 » »
Բաթումից Կիսլաւոդսկ	12 80	» » »
Ս. Պետեր.		
Բաթ.—Բաքու վճարում են . .	11 ր. 10 կ.	7 ր. 40 կ.
Թիֆ.—Նորի .	1 » 53 »	1 » 2 »
« Մեխայ.	2 » 43 »	1 » 62 »
» Քութա.	4 » 8 »	2 » 72 »
» Փոթի	5 » 21 »	3 » 47 »
» Բաթում	6 » — »	4 » — »

»	Աղստաֆ.	1 » 92 »	1 » 28 »
»	Գանձակ	3 » 68 »	2 » 45 »
»	Եւլախ	4 » 53 »	3 » 02 »
»	Բագու	8 » 10 »	5 » 40 »

բ) ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԲԱԳՈՒԻՑ—ԲԱԹՈՒՄ. Սովոր. գն.

վերստ		II դ.	III դ.
129	Հաջի-Գաբուլ . .	3.96	2.43
189	Քիւրդամիր . .	5.76	3.52
232	Ուջարի . . .	6.63	4.01
274	Եւլախ . . .	7.41	4.54
338	Գանձակ . . .	8.61	5.03
426	Աղստաֆա . .	10.13	6.26
513	Թիֆլիս . . .	11.36	6.97
585	Գորի . . .	12.38	7.59
627	Միխայլովո . .	12.83	7.87
686	Կվիրիլի . . .	13.38	8.20
672	Քութայիս . .	13.71	8.41
714	Րիօն . . .	13.65	8.37
743	Սամտրէդի . .	13.91	8.53
804	Փոթի . . .	14.50	3.83
840	Բաթում . . .	14.84	9.01

Ռոստովից—Վլադիկավկազ.

վերստ	ՌՈՍՏՈՎ	II դ.	III դ.
		Գները.	
2	Զարեչնայա . .	—	—
10	Բաթայսկայա . .	— 23	— 15
34	Կագալնիցկայա .	— 74	— 49
58	Ստեպնայա. . .	1.26	— 84
81	Կուշչեօվկա . .	1.74	1.16
99	Կիսլեակովկա. .	2.15	1.43
118	ԿՐԻԼՈՎՍԿԱՅԱ *) .	2.55	1.70
135	Պավլովսկայա . .	2.91	1.94
151	Լէուշկովսկայա .	3.17	2.10
171	Տիխորեցկայա. .	3.60	2.47
192	Մալոռոսսիյսկայա .	3.89	2.57
211	Միրսկայա . .	4.14	2.76
229	ԿԱՎԿԱԶՍԿԱՅԱ . .	4.38	2.92
242	Գուլկեւիչի . .	4.56	3.04
257	Օտրադա-Կուբանսկ .	4.76	3.17
273	Կուբանսկայա . .	4.88	3.32
280	ԱՐՄԱՎԻՐ. . .	4.97	3.50

*) Գլխաւոր կայարան. 2 բուֆէտ ունի

313	Կոնոկովո . .	5.70	3.80
335	Նիկոլայեվսկայա .	6 —	4 —
353	Բագասլովսկայա .	6.20	4.10
366	ՆԵՎԻՆՆԱՄԻՆՍԿԱՅԱ.	6.30	4.20
385	Բարսուկի. . .	6.40	4.40
410	Կուրսավկա . .	6.90	4.60
428	Նագութսկայա .	7 —	4.80
446	Սուվորովսկայա .	7.20	4 84
466	ՄԻՆԵՐԱՑԼՆ. Վադա.	7.50	5 —
490	Նեզլոբնայա . .	7.80	5.20
510	Զոյլսկայա . .	8.10	5.40
535	Սոլդաթսկայա .	8.20	5.60
554	ՊՐԱԽԼԱԴՆԱՅԱ. .	8.40	5.60
568	Կոտլյարեվսկայա .	8.70	5.80
584	Բարոկովո . .	8.80	5.90
599	Էլխոտովո . .	9.—	6 —
611	Դար-Կոխ . .	9.15	6.10
631	Բեսլան . . .	9.30	6.20
652	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ. .	9.60	6.40

Պետրովսկու գիծը Բեսլանից

21	Նազրան . .	45	30
38	Կարաբուլախ . . .		
48	Սլեպցովսկայա .	1.04	40
57	Միխայիլովսկի . .		
70	Սամաշկինսկայա	1.52	1.01
87	Ալխանիւրտսկայա		
101	Գրոզնա . . .	2.18	1.47

գ) ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՓՈԹՈՒՑ

Վերստ	ՓՈԹԻ	II դ.	III դ.
14	Ձելադիդի. . .	— 32	— 21
35	Նովօ-Սենակի . .	— 77	— 51
48	Աբաշա . . .	1.04	— 69
61	ՍԱՄՏՐԵԴԻ . .	1.31	— 87

ԲԱԹՈՒՄԻՑ—ԹԻՖԼԻՍ.

20	Քաբուլեթի . .	— 44	— 29
35	Նաթանեբի . .	— 77	— 52
49	Սուփսա . . .	1.05	— 70
68	Լանչխութի . .	1.47	— 98

75	Նիգոյեթի	1.62	1.08
88	Սաջավախո	1.91	1.27
97	ՍԱՄՏՐԷԴԻ	2.09	1.39
108	Կապիտոնարի	2.23	1.55
125	ՌԻՈՆ	2.69	1.75
	Ռիոն—Քութայիս	— 23	— 10
132	Աջամեթի	2.85	1.99
154	ԿՎԻՐԻԼԻ	2.87	2.10
366	Ձիրուլի	2.95	—
175	Բելագորի	3.30	2.19
184	Մարելիսի	—	—
—	Ցիպա	—	—
—	Վառվառինո	—	—
19	ՄԻԽԱՅԻԼՈՎՈ	2.45	2.57
2329	Գոմի	3.45	2.74
243	Քարելի	3.65	3.16
260	ԳՈՐԻ	4.17	3.33
273	Գրակալի	4.60	3.60
285	Կասպի	5.05	3.76
300	Քսանկա	5.55	3.86
310	ՄՑԽԷԹ	5.85	3.90
320	Աւճալա	5.93	3.95
330	ԹԻՖԼԻՍ	6 —	4 —

ԹԻՖԼԻՍԻՑ—ԲԱԳՈՒ

337	Նաւթլուղ	—33	— 10
350	Աղ-Թաքլի	—45	— 30
366	Ղարայեազ	—80	— 53
387	Սոուխ-Բուլաղ	1.20	— 84
394	Փոյլի	1.62	1.08
408	Աղստաֆա	1.92	1.28
427	Թոուզ	2.33	1.55
452	Ձեգամ	2.87	1.91
474	ՇԱՄՔՈՐ	3.35	2.23
496	Ելիսաւետպոլ	3.60	2.45
513	Դալ-Մահմադլի	3.90	2.60
536	Գերան	4.22	2.81
559	Եւլախ	4.53	3.24
583	Լեաքի	4.48	3.24
602	ՈՒՋԱՐԻ	5.10	3.40
626	Մուսուսլի	5.70	3.80
645	Քիւրդամիր	6 90	4 —
668	Սագիրի	6.—	4 10
692	ՂԱՐԱՍՈՒ	6.30	4.20

716	Հաջի-Քաբուլ . . .	6.60	4.40
733	Նավագի . . .	6.90	4.60
766	Ալեաթ . . .	7.20	4.80
787	Սանգաչալ . .	7.50	5 —
812	Փութա . . .	7.80	5.20
830	Բալաջարի . .	7.90	5.40
840	ԲԱԳՈՒ . . .	8.10	5.40

ՏԻԽՈՐԵՑԿԻ — ՆՈՎՈՐՈՍԻՍԿ

12	Ձելբաս . .	37	17
27	Բէյսուգ. . . .	76	39
49	Վիսելկի . . .	1.38	40
68	Ստանիչնայա . .	1.91	98
90	Պլաստունովկա . .	2.54	1.30
100	Դինսկայա . . .	2.81	1.44
127	Եկատերինոդար . .	3.58	1.8
146	Աֆիպս . . .	4.11	2.10
156	Սեվերսկայա . .	4.39	2.24
167	Իլսկայա . . .	4.70	2.40
182	Լինէյնայա . .	5.13	2.62

198	Լաբինսկայա . .	5.58	285·
208	Կրիմսկայա. . .	5.85	2.99
220	Բականսկայա . .	6.19	3.16
254	Նովորոսիիսկ. . .	7.15	3.66

ԹԻՖԼԻՍԻՑ—ՂԱՐՍ

Վերստ			
2	Նաւթուլուխ.	27—	18
12	Սողանլուխ.	77—	51
34	Ջանդար.	1.35—	90
61	Սադախլօ.	1.86—	1.24
85	Ախտալա.	2.25—	1.50
103	Սանահին.	2.57—	1.71
119	Քոլագերան.	2.75—	1.83
126	Շահալի.	3.08—	2.05
141	Ղարաքլիսա.	3.47—	2.31
160	Համամլի.	3.71—	2.47
178	Ղօլթախչի.	3.83—	2.55
187	Ջաջուռ.	4.08—	2.75
206	ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՕԼ	4.38—	2.97
228	Ստ. Ղարայեալ.		

247	Բաշկադիկլեար.	4.64—3.08
265	Սոայեանկա Մաջրա.	4.88—3.21
278	ԿԱՐՍ.	5.06—3.27

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՕԼԻՑ—ԵՐԵՒԱՆ

—	ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՕԼ	— —
24	Աղին	53— 35
43	Անի	93— 62
60	Ալագեօզ	1.29— 86
77	Կարա-Բուրն	1.65—1.10
90	Արաքս	1.95—1.30
100	Սարդար-Աբ	2.16—1.44
120	Էջմիածին	2.60—173
132	Ուլուխանլու	2.85—1.90
145	ԵՐԵՒԱՆ	3.12—2.59

ԵՐԱԶԱՀԱՆ

Ի՞նչից է առաջանում երազը, կամ երազում տեսած ամեն մի առարկայ ինչ է գուշակում—դեռ մինչև օրս ոչ ոք ճշտօրէն բացատրած չէ, թէև 'ի հնուց յետէ զանազան ժամանակներում եղել են երազների յայտնի բացատրողներ և մեկնիչներ, ինչպէս մեր այս տեսութեան վերջի մասում զետեղած երազների գուշակութիւնը, բայց քանի որ այդ գուշակութիւնները գիտութեան հիմնական փորձերով և ուսումնասիրութեամբ չէ բացատրուած, դժուար է հաւատ ընծայել. Երազի և տեսիլքների բացատրու-

թիւնը, գիտութեան համար յայտնի նշանակութիւն ունենալով — ինչպէս հետեւեալ գրուածքից կերեւայ — շատերն այժմ քննութեան առարկայ են շինել և ամեն մի մասնագէտ-գիտնական իր տեսակէտից է քննում և հասկանում երազն ու տեսիլքը, այսպէս օրինակ.

Բնագէտը — այդ քննում է մարդկային մարմնին համապատասխանող և բնական օրէնքներին հպատակուող երեւոյթների տեսակէտից։

Բժիշկը — համարում է մարդկային մարմնի գործարանների կանոնաւոր կամ անկանոն գործողութեանց արգասիք։

Հոգեբանը (պսիխոլոգ) բացատրում է քնի ժամանակ, մարդու մարմնի մէջ գտնուած անյայտ գոյութեանց տեսակէտից, ինչպիսին են խելքը, հոգին և այլն։

Իսկ մագնիտիզմով և հիպնոտիզմով

պարապողները, երազի երեւոյթը մի այլ տեսակ վիճելով և ընդունելով, իրանց տարբեր հայեացքներն ունենալու համեմատ էլ բացատրում են երազը։ Այսպիսով եթէ որ քունը և երազը միանգամից և միակերպ մինչև օրս դեռ չեն կարողացել բացատրել և վերջ դրել զանազան տեսակ կարծիքներին և մեկնութիւններին, ևս առաւել դժուար է տեսիլքների և անուրջների պարզաբանութիւնը։ Ներկայումս մեծ մասամբ հաւատ են ընծայում բժիշկների ընդդիմախօսութեանը, որոնք հեշտ կարողանում են արհեստական քուն և երազ առաջացնել ուղիղ այնպէս, ինչպէս ոչնչացնում են աւելորդ քնարբութիւնը։ Մագնիսացնողն ևս ուղղակի քնեցնում է մարդուն առանց դեղատուան օգնութեան դիմելու (շարժուածքով, ձեռքերով և աչքերով) և միայն իր

ազդեցութեան շնորհիւ գրգռում է ու թմրացնելով անզգայացնում։

Մինչև օրս եղած քննութիւններից նաև երևում է, որ երազները, անուրջները ու տեսիլքները միշտ զանազան տեսակ են լինում, նայած մարդու կարողութեանը, կազմուածքին, նիստ ու կացին, և մարդկային խառնուածքների համեմատ, տարբերւում են միմեանցից և բնաւորութեան նշաններով. օրինակ, բարկացող մարդը՝ երևակայում է զարհուրելի կռիւներ, պատերազմներ և այլն։ Մելամաղձոտը՝ ձորեր, անտառներ և տխուր տեսարաններ։ Մաղասոտ՝ հեզաբարոյ մարդուն երևում է անձրև, ծով, ջուր, ձկներ, անտառներ։ Արիւնային խառնուածք (sanguinist) ունեցողին՝ զուարճալի տեսարաններ։

Այսպէս, երազները հետևանք են լի-

նում զանազան և անթիւ տպաւորութիւնների։

Մի քանի աստղագէտներ էլ պնդում են, թէ ինչպէս արևը, լուսինը և այլ մոլորակներն իրանց դրութեամբը և շարժումով ազդեցութիւն ունեն երկրագնդիս վրայ, այնպէս էլ ասում են նրանք, որ երազն էլ կախուած է նրանից թէ ի՛նչն է ազդում քնածին, լուսինը թէ արևը. նրանց կարծիքով լուսինը հովանաւորում է քնածներին այն ժամանակ, երբ արևը հակասում է քնին, բայց երբ թէ չի դադարում մարմնի վրայ բարերար ներգործութիւն անելուց։

Շատերն ասում են—ինչպէս էլ հռոմը—որ քունը նման է մահուան, իսկ տեսիլքը կամ անուրջը մեր կեանքի ուղղութեան մի ինչ-որ տեսակն է։

Այսպիսի աղելութիւններին պէտք է

վերագրել ամեն ժամանակի և շատ ազ-
գերի պատմութիւններից յայտնի տե-
սիլքների երևոյթները, որոնք շատ
անգամ ուղիղ նախագուշակում էին ա-
ղէտներ և ուրախութիւններ։ Այս պատ-
ճառով է, հին ժամանակներում թագա-
ւորներն ունէին իրանց գուշակող-խոր-
հրդատուներն, որոնք անուանւում էին
պալատական աստղագէտներ և մեկ-
նիչներ։

Շատ նոյնանման օրինակներ կարող
էինք բերել այստեղ՝ եթէ թոյլ տար
մեր այս հրատարակութեան չափը։
Բայց ժամանակը և գիտութիւնը դեռ
շատ բան կասեն այս խնդրի վերաբեր-
ութեամբ, որ մեծամասնութեանն այն-
քան հետաքրքրական և դեռ ևս ան-
մատչելի գաղտնիք է։

Վերջացնելով այս տեսութիւնը, ա-
ւելորդ չենք համարում մեր կողմից յայ-

տնել, որ թէև մենք համամիտ չենք հե-
տևեալ երեսներում զետեղուած երազ-
ների առանց գիտնական հաստատ բա-
ցատրութեանը, բայց որպէս—դարերով
ժողովրդի գործածութեան մէջ մտած
—նրա հետաքրքրութիւնը շարժող—ըն-
թերցանութեանը նպաստող և զուարճ
նիւթ՝ մենք հրատարակում ենք։

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Զանազան տեսակ երազների մասին

Ա.

Աստուած.—Երազում Աստծուն տես-
նելը՝ իբր թէ տեսնողի համար լաւ է բո-
լոր չարերից կազատուի. Թէ աղքա-
ինի կը հարստանայ. հիւանդ լինի կա-
ռողջանայ։ Երազում Աստծուն տան մէջ
տեսնելը՝ նորոգութիւն է։

Աստղ.—Աստղ տեսնելը լաւ է. եթէ տան մէջ տեսնես՝ բարիքդ կաւելանայ, օտար տեղ լինիս, յաջողութեամբ կը վերադառնաս։ Եթէ շատ աստղեր՝ ճանապարհ կը գնաս և կը շահուես։

Ասպար առնելը՝ պատիւ է։

Արեգայ տեսնելը՝ յարգ, պատիւ կամ կռիւ է։

Աքաղաղ.—Զոհած աքաղաղը՝ բարի է և կասի նշան։

Ագռաւներ.—Թշնամիներդ կը յարձակուեն քեզ վրայ։

Աթոռ տեսնելը մեծութիւն է։

Աթոռ նստելը՝ բարձրութիւն է։

Ալեոր.—Իրան ծերացած տեսնելը՝ հարստութիւն է։

Ալիւրը շահ և ուժ է։ Ալիւրն ամանով տեսնելը՝ մուրազ է։

Ականջը.—աղջիկ է, կնիկ և կամ աչքալուսանք։ Ականջ կորելը վնաս է։

Աղաւնի տեսնելը՝ շնորհք է։

Աղուէս տեսնելը՝ ահ ու երկիւղ է, թէ որսաս՝ թշնամուդ կը յաղթես։ Աղուէսը, որ մարդուց փախչի—պարտականն էլ կը փախչի իրենից։ Աղուէսի հետ կռիւ անողը՝ իւր օգտին կռիւ կ՚անի։

Աղջիկ.—աղջիկ տեսնելը՝ խնդութիւն է։ Փոքր աղջիկ տեսնելը օգուտ է։

Աղբիւր.—Երազում աղբիւր տեսնելը շատ բաներից օգտուել է նշանակում. աղբիւրի վրայ լուացուելն՝ օգուտ է։ Աղբիւրից ջուր վերցնելը վատ է. աղբիւրից ջուր խմելը՝ շնորհք է և բարի։

Աղ.—Աղ և անանուխ տեսնելը՝ բարի և անուշ խօսք է. միմիայն աղ տեսնելը կսկիծ է, սպիտակ աղը՝ փող և օգուտ է. սև աղը՝ վատ խօսք և տրտմութիւն է. կորուած աղը՝ կասի խափանում է։

Աղի ձուկը՝ հոգս է։

Աղեղն.—Աղեղ տեսնելը՝ գրոյթ ճօշք է։

Ամպերի ճայթմունք լսելը՝ բարի չէ։

Իրեն աղեղնաւոր տեսնելը թշնամանող լեզու է։

Աղիւս հանելը՝ տան շինութիւն է և լաւ։

Աղքատին բան բաշխելը՝ բարի և օգուտ է։

Ամանաթ առնել և պահելը ճշմարտութիւն է։

Ամբաստանել մէկին՝ շատ վնաս է։

Այծ տեսնելը՝ ճանապարհ է։

Այրուած.—Այրուած հանդերձը՝ (շորը) երկիւղ է։ Այրուած և աւերուած տեսնել իր տունը՝ վնաս է։

Անձրև ժամանակ տեսնելը՝ բարի է։

Անդաստան տեսնելն՝ աշխատանք է։

Անուշ ուտելիքը՝ լաւ է։

Անապատում նստելը՝ նեղութիւն է։

Աչք տեսնելը՝ փողի շատութիւն է։

Աչքեր տեսնելը՝ շատ հալատութիւն է։ Մեծ աչք ունենալ՝ երկարակեցութիւն է. աչք հանել երազում, վատ դէպք է։

Ապարանջանը նեղութիւն և հոգս է։

Առիւծ.—Երազում առիւծ տեսնելը՝ թագաւոր, իշխան և կամ մեծ մարդ է։

Եթէ երկու առիւծ իրար հետ կըռուին՝ երկու թագաւոր կամ երկու մարդ կը կռուին։

Եթէ դու առիւծի վրայ նստած լինես իշխանութիւն է։

Եթէ Առիւծը՝ դէմդ դուրս գայ՝ մեծ մարդուց երկիւղ կը հանի քեզ։

Առու.—Տանդ մէջ առու տեսնելը գանձ և օգուտ է։

Աստղ.—Եթէ բոլոր աստղները թափուեն՝ շատ գանձ կը գտնես։ Եթէ առաջին աստղդ ընկնէ՝ ճանապարհ

կը գնաս։ Առաջին ատամները հանելը վատ է։ Ներքին ատամներ հանելը՝ տրտմութիւն է, իսկ թէ վերը հանես, ազգականներից վնաս է։ Սեւցած ատամները՝ հիւանդութիւն է։

Արեգակ.—Երազում արեգակ տեսնելը՝ թագաւոր է։ Արեգակը իր ձեռքում տեսնելը՝ պարոնութիւն է տեսնողի համար։ Խաւար արեգակ տեսնելը՝ տեսնող պարոնի համար չար է։ Երկնքից ընկած արեգակ տեսնելը՝ թագաւորի մահ է։ Արեգակ (մէկ) տեսնելը նեղութիւն է. արեն ամպի տակ տեսնելը՝ նեղութիւն կամ պայծառութիւն է։

Արծաթը նեղութիւն է։ Արմաւը՝ շատ բարի և անուշ խօսք է։ Արմաւենին զաւակ և ուրախութիւն է։

Արիւն թափելը՝ մեծ վնաս է։

Արիւն կամ արիւն առնելը՝ շնորհք է։

Արծիւ.—Արծիւ տեսնելը՝ աւագու-

թիւն է։ Արծուի վրայ որ նստես՝ պարոնութեան կը տիրանաս։ Արծուի հետ որ կռուես՝ կամ խփես՝ մեծ մարդկանց կը նախանձես և հետները կը կռուես։ Եթէ արծիւը քեզ խփի՝ մի պարոնից զէնք կ'ստանաս։

Արջ տեսնելը՝ անխրատ և տգէտ մարդու խօսք է։ Արջից հալածուելը՝ կռուից կազատուես կամ մեծից զգոյշ կաց։

Ամեն գայլ գազան՝ թշնամի է։

Աւետարանը՝ մուրազ է։

Աւազանը՝ ռոճիկ և օգուտ է։

Աւազը որ ձեռք ածես՝ մեծ մարդուց բան կը ստանաս։

Աւազակ որ տեսնես՝ զգուշացիր կռուից։

Աւագ.—Նրան աւագ տեսնելը՝ շատ լաւ է և բարի։ Աւագ որ տեսնես՝ թըշնամին երկրի վրայ կը յարձակուի։

Աւրեղ.—որ է Սուլուխ՝ շատ գանձ է։

Բ.

Բարձրանալ երազում և վայր ընկնել մէկի ձեռքով՝ վնաս է։

Բարձր տեղերի վրայ եթէ քայլես, մեծութիւն կը գտնես։

Բարձր տեղից ընկնելը՝ վնաս է։

Բարբառոտի և ուրիշ տաղերի ձայնը՝ անոյշ խօսք է։ Բարև տալը՝ կռիւ է։

Բաղանիքը՝ հոգս է։ Բաղանիք եթէ գնաս, խարէութեան մէջ կընկնես։ Բաղանիքից եթէ դուրս գաս, հոգսերից՝ կազատուես։ Բաղանիքում լուացուելը ռոճիկ և մեծ նեղութիւն է։

Բադ տեսնելը՝ մեծ մարդ է։

Բագ շինելը կամ հիմք ձգելը բարութիւն է։

Բահը լեզու է։

Բամբակն՝ արդարութիւն է։

Բանջարը՝ չար է։

Բերդ որ տեսնես՝ թշնամիներից մօտ

ճշմարիտ դուրս կը գաս։ Բերդ մտնելը պարիսպ և ամրութիւն է։ Բերդի մէջ նեղութիւնից ազատուել է։

Բերան լուանալը՝ ռոճկի պակասիլ է։

Բիբ տեսնել կամ առնել՝ եղբայր կամ որդի է։ Բիբ կորցնելը՝ եղբօր կամ ազգականին վնաս գայ։

Բլուր տեսնելը՝ երկրի խաղաղութիւն է։

Բու տեսնելը՝ նեղութիւն է։

Բուրվառ տեսնելը կամ առնելը՝ լաւ չէ, կռիւ է։

Բուրդ.—Սպիտակ բուրդ տեսնելը կամ առնելը՝ առողջութիւն և օգուտ է։ Սև բուրդը՝ տրտմութիւն է։

Բոբիկ իրեն տեսնելը՝ գէնք կը գայ իր վրայ։

Բորոտ.—Իրեն բորոտ տեսնելը՝ գանձի շատանալ, մեծութիւն և շահ է։

Բողկ ուտելը՝ առողջութիւն և օգուտ է։

Բրել կամ գործել, բարի և շահ է։

Գ.

Գառներ տեսնելը՝ մեծ շահ է։ Գառներ մորթելը՝ լաւ չէ. գառներ լուանալը՝ զէնք և ուրախութիւն է։

Գազան տեսնելը՝ տանից վնասք կռիւ և երկիւղ է։ Գազանի խաղալը՝ թշնամու հաշտութիւն է, իսկ փախչելը՝ խաղաղութիւն։

Գանձ տեսնել կամ առնելը՝ շահ է։

Գարին՝ բաղդ կամ բաժին է։

Գայլ տեսնես՝ թշնամուդ կը յաղթես. գայլի վրայ նստես՝ նեղութիւն է։

Գաւազան որ տեսնես՝ թշնամուդ դէմ կ'ամրանաս։ Գաւազանը ձեռքիդ՝ լաւ է, որդի կամ մեծ շահ է։

Գաւաթ բռնելը՝ զաւակի (ունենալու) խնդութիւն է։

Գետ.—Գետ անցնելը՝ ձի հեծնել է։ Ծատակ ու պարզ գետին մտնել տալը՝ առատութիւն է, պղտորը՝ լնութիւն է. գե-

տում լուացուիլը նեղութիւն է։ Գետում վերևից ներքև գնալը՝ պարտութիւն է։

Գերի տեսնելը՝ նեղութիւն է. իրեն գերի տեսնելը՝ մեծութիւն և շահ է։

Գերի.—ճանապարհ գնալ՝ նեղութիւն է։ Գերանը որ կտրուի՝ տանուտէր կ'մեռնի։

Գերեզման բացելը՝ վնաս է.—իրան գերեզմանում տեսնելը՝ պատասխանք ենթարկուել կամ բանտ ընկնել է։

Գեղեցիկ պատկերը նկարած տեսնել՝ փառք է։

Գէշ հոտը՝ գէշ խօսք է։

Գինի խմել կամ գնել՝ ույժ և շահ է։

Գինձը՝ անուշ խօսք է։ Գինձ ուտել կամ ժողովելը՝ կռիւ է։ Գինձ հագնելը՝ մեծ շահ է։

Գիսաւոր աստղը՝ մեծութիւն և պատիւ է։

Գիրք կարդալը՝ ժողով է և նեղութիւն։

Գիր գրելը՝ բարի և մուրազ է։

Գլուխ.—Կտրած գլուխ ձեռքին առ-

նելը՝ շատ գանձ գտնել է, գլխին դեղ քսելը՝ անուշ խօսք է, գլուխ ածելել տալը՝ նեղութիւնից ազատուել. ուրիշների գլուխն ածելելը՝ ցաւից ազատուել է, գլուխ լուանալը կամ գլխով բան տեսնելը՝ զէնք է։ Սպիտակ գլուխը՝ յանկարծակի մնաս։

Որդին գլխատուած տեսնելը՝ մեծ վնաս է

Գխոր տեսնելը՝ ցոյց է տալիս ցընծութիւն և աղքատութիւն։

Գնդակ խաղալը՝ մեծի համար լաւ է, իսկ փոքր մարդուն՝ վատ։

Գոմէշ.—Գետի մէջ գոմէշ տեսնելը՝ բարի կրոյց է նշանակում։

Գոմ շինելն ուրախութիւն և շահ է։

Գոյնզգոյն հալաւ՝ ուրախութիւն է։

Գորտի ձայն լսելը՝ ուրախութեան խօսք է։ Գորտ եթէ սպանես՝ հաստացած մարդու հետ հաշտութիւն կանես։

Գլխարկ ծածկելը՝ հարկիք է։

Գրաւական հանելը՝ իր տանից վնաս է։

Գրող տեսնելը՝ վատ է։

Գրիչ և կաղամարը, խելք կամ ճանապարհ է։ Գրչամանը՝ կին է։

Դ.

Դանակ տեսնել կամ գնել, լաւ չէ, բայց վատ լեզուն խափանել է։

Դաշտ՝ անհու բան կ'առնես։

Դաշտից որ դուրս գաս՝ ազատութիւն է։

Դատաւորն՝ Աստուած է և դրութիւնըդ կ'լուանայ։

Դատաստանը՝ մեղաց քննութիւն է։

Դարպաս շինել կամ տեսնելը՝ նարաստ կնիկ է։ Դարպաս լայնացնելը պարոնութիւն է։ Դարպաս փակելը՝ մեծ մարդուց վնասուել է։

Դարբինը մեծ մարդ է։ Դարբնութիւն թէ ինքդ անես, լաւ տանուէր կը լինիս։ Դարբնի հարուածը, ամենը բարի է։

Դեղին գոյնը՝ բոլորովին վատ է։

Դևը՝ նեղութիւն և մեղաց նշան է։

Դդում ցանելը՝ ջերմ, իսկ ուտելը հիւանդութիւն է։

Դիակ՝ բարի զրոյց է։

Դիպակ տեսնել կամ հագնելը՝ մեծ պատիւ է։

Դմակ տեսնել կամ ուտելը՝ հիւանդութիւն է։

Դուռը՝ պատիւ է և մեծ մարդու հետ ծանօթանալ։ Դուռ բանալը՝ իր բաղտի բացուիլ և իր կամքի կատարուիլն է։ Դուռ ձգելը՝ կործանումն։ Դուռ կտրելը՝ վատ նշան է։ Դուռը դուրս գալը՝ լաւ չէ։

Դրամ տեսնել կամ ժողովելն՝ ապահութիւն է։

Դպրանոցին բարև տալը՝ կռիւ է։

Ե.

Եզն՝ ահի մէջ գնալ։ Եզը նստած տեսնես՝ մեծ աւետիս է կամ ար-

ժելիք կը գայ։ Եզան միս ուտելը՝ լաւ է բայց ոմանք ասում են թէ նեղութիւն է։ Եզների կռուելը՝ թշնամի է։ Եզը մորթել՝ վնաս է։ Եղ ուտելը՝ բարի է։

Եզնիկը տանը տեսնելը՝ օրհնելին գալ։

Եկեղեցի տեսնել կամ շինելը՝ փառք է.—Եկեղեցի երթալ ազատութիւն է։

Եղջերուն՝ երկրի նեղութիւն է։

Երգեհոնը՝ ուշամութիւն է։

Երկինք բարձրանալը՝ մեծ պատիւ է։

Երկիրն՝ խնդութիւն է։

Երկանք տեսնել կամ աղալն՝ անհանգստութիւն է։

Երկաթ տեսնել կամ գնելը՝ տրտմութիւն և շատ վատ է։

Երակ կտրելը՝ վնաս է։ Երակից արիւն առնելը՝ սրբութիւն է։

Երես լուանալը՝ զէն է.—Դեղին երեսը մեղք է. կարմիր երեսը՝ գործը լաւ կերթայ.—Գեղեցիկ երեսը՝ մեծ փառք է։

Երազ պատմելը երազում շատ լաւ է։
Երէցը յարութիւն առնելիս՝ հին զրոյց է։ Մեռած աւագ էրեցին կենդանացած տեսնելը՝ մեծ զրոյցի նորոգութիւն է։ Երէցին մեռած տեսնել՝ մեծ զրոյցի խափանումն է։ Երէցի գրիչ տեսնելը՝ խելք ու ճանապարհ է։

Զ.

Զանգակի ձայն լսելը՝ խնդութիւն և ուրախութիւն է։
Զաֆրանը՝ հիւանդութիւն է։ Զաֆրանով կերակուրը՝ լաւ է։
Զենելը—մորթելը՝ մեծ նեղութիւն է։
Զինուորը՝ տրտմութիւն է։
Զմրութը լաւ է։
Զնդանը մեծ հոգս է։
Զուռնան կամ զուռնի ձայնը որ լսես՝ անձրև կամ կռիւ է։
Զրոյց անելը՝ նեղութիւն է։
Զրահը՝ վատ է։ Զրահ հագնելը՝ զէն է։

Է.

Էշը՝ շատ նեղութիւն է. սպիտակ էշին հեծած կամ բեռած՝ բարի է և պատիւ։

Ը.

Ըղունգ ունենալը՝ աղքատութիւն է։
Ընկոյզ ժողովելը՝ լաւ չէ։

Թ.

Թագաւորին ողջունելը՝ փառք է։
Թամք շինողը՝ խրատարար է։
Թանաք եփելը՝ լաւ է։ Թանաք վերևից թափելը՝ վատ խօսք է։
Թարախով փլան տեսնելը՝ շահ է և հարստութիւն։
Թաղնուած փլան տեսնելը՝ բարի է։
Թեւոր փլան տեսնելը՝ հոգիներէ հանդիպել է։
Թիր բանը՝ նեղութիւն է։
Թզի ծառը՝ մեծ մարդ է.—Թուզը (կա

Ծաչ) տեսնել կամ ուտելը վնաս է։ Թուզ (չոր) ուտելը՝ շահ է։

Թուխ իրան տեսնելը՝ մեծութիւն է։

Թռչելը՝ ուրիշ տեղ գնալ է։ Թռչել կտրից՝ այլ կին առնել է նշանակում։

Թռչել բարձրանալու համար՝ լաւութեան հասնել է. Թռչելիս՝ ուրիշ երկրում մեծութիւն կ՚ստանայ։

Թռչունի քեզ մերձենալը՝ մի անձն երանի է տալիս քեզ. Թռչուն արձակելը՝ բարութիւն է. Թռչունի փախչելը՝ վնաս է։

Թռչունների կռուելը՝ վնաս է։ Թռչունի հետ խաղալը՝ թշնամիքդ կ՚սիրեն քեզ։

Ժ.

Ժամատունը եթէ զարդարած տեսնես՝ արքայութեան արժանի կը լինես։

Ժամ գնալը՝ կեանքդ բարի լինել է։

Ժամատանը աղօթելը՝ լաւ բան անել է։

Ժամհարը՝ վատ դրութեան կը հասնես։

Ժուռ գալը՝ լաւ չէ։

Ժամացոյցը՝ օգուտ է։

Լ.

Լոյսն.—աշխարհի խաղաղութիւն է. —հանգած լոյսը տրտմութիւն է։

Լուսին—և արեգակն առաւօտեան տեսնելը՝ ազգին վնաս է։

Լուսնի աստղը՝ խիստ շահ է.—կարմիր լուսինը՝ վնաս է։

Խաւար լուսինը՝ թագաւորի մահ է.—երկու լուսին տեսնելը՝ թագաւորներ իրար դէմ կը վերկենան։

Լուն՝ ռոճիկ է։

Լուծը՝ (եզների) բարի է։

Լեառն (բարձր) որ տեսնես՝ աշխատութիւն է։

Խ.

Խան կամ սուլթան տես՝ անչափ լաւ է։

Խաչակնքել երազում՝ մեծ պատիւ է։

Խաչը՝ չարչարանք է։

Խաւարը՝ նեղութիւն է։

Խաւեարը՝ հիւանդութիւն է։

Խաղողը՝ անձրև և ցնորք է.—սպիտակ խաղողը՝ խնդալ է։ Սևը՝ լաւ է. ժողոված խաղողը՝ գանձ է։

Խայտհանդերձը՝ իշխանի մահ է։

Խեցեղէն աման բանելը՝ ուրախութիւն է։

Խմոր ուտելը՝ շահ է։

Խնդալը՝ լաւ չէ։

Խնձորը՝ տղայ է, իսկ ուտելը՝ շահ.—խնձոր առնելը՝ բարի համբաւ է.—խընձորի ծառը մեծ մարդ է։

Խուլը և համրը՝ շահ է։

Խունկ ծխելը՝ ապրանք և անոյշ խօսք է

Խորոված միս ուտելը՝ շահ է։

Խոզը՝ այլազգի է.—խոզի միս ուտելը՝ ազգականների մահ է։

Խոտը՝ լաւ մարդ է.—խոտ ժողովելը վաստակ և փառք է։

Ծ.

Ծաղիկ.—Ծաղկեայ անդաստանը՝ նշան

և ուրախութիւն է. ծաղկելն՝ անհանգստութիւն է. ծաղիկ քաղելը՝ կին առնել է. ծաղկելը՝ բարի է։

Ծառ.—Ծաղկած ծառը—պտղով ծառը՝ բարի է. ծառ կտրելը կամ այրելը վնաս է. ծառը եթէ ծլի՝ լաւ չէ. ծառի տերև թափելը՝ արիւնհեղութիւն է. ծառ վայր ձգելը մարդուն վատ է. մեծ ծառ կտրելը՝ մեծ մարդու մեռնիլ է. ծառի վրայ նստելը՝ և մանգալը՝ փառք է. կանաչ ծառը՝ գանձ է. չոր ծառը՝ տրտմութիւն է. ծառ զուգելը կին է։

Ծամ (հիւս) կտրելը՝ բաժանումն է։

Ծառան՝ աւետիք և խնդութիւն է։

Ծարաւելը՝ բարի չէ։

Ծանր բան շալակելը՝ մեծ մեղք է։

Ծիծաղելը՝ տրտմութիւն է։

Ծիծը՝ տղայ կամ մեծութիւն է։

Ծնանելը՝ (կնոջ) մեծ շահի գալ է։

Ծունր դնելը՝ առ Աստուած յոյս է։

Ծով.—պղտոր ծովը՝ նեղութիւն է. ցամաք ծովը՝ աշխարհի լիութիւն է. ծովում լուացուելը՝ շահ է. ծով մտնելը՝ թշնամիներից կարդարանաս. ծովը որ մարդու ներս քաշէ՝ գլխի ձեռքով սպանուել է նշանակում։ Ծովակի վրայ նըստելը՝ զուարթութիւն է. ծովից դուրս գալը՝ պատիւ է և ազատութիւն,— չը դուրս գալը՝ մեծ վնաս է։

Ծեր.—ծերութեան ժամանակ իրան մանուկ տեսնելը՝ կեանքի աւելանալն է։ —Իրան ծեր տեսնելը մանկութեան ժամանակ՝ նոյնպէս կեանքի աւելանալն է։

Կ.

Կամուրջ շինելը, շատ լաւ է։

Կառք նստելը՝ մեծ պատիւ է։

Կայծակը՝ խռովութիւն է։

Կարկուտը՝ երկրի նեղութիւն է։

Կարասը՝ նեղութիւն է։

Կաղամբի տակ հանելը՝ վնաս է։

Կենդանի իրան գերեզմանի մէջ տեսնելը՝ մեծ զրոյց է։

Կին առնելը՝ վնաս է. կնոջ հետ խօսելը՝ տրտմութիւն է. մազերն արձակած կինը՝ նոյնպէս վնաս է. գեղեցիկ զարդարած կինը՝ երկիր է կամ քաղաք. կնոջ մազ կտրելը՝ շատ վնաս է. կնոջ նայելը՝ բարի և լաւ է։

Կիտրոնը՝ անոյշ խօսք է։

Կոյս.—իրան կոյս տեսնելը՝ խիստ շահ է. կոյսի հետ խօսելը տրտմութիւն է. կոյսի հետ հաց ուտելը՝ բարի է։

Կուժը—որդի է. ջրով կուժը՝ բոլորովին բարի է։

Կորեկը տանը տեսնելը կամ ուտելը լիութիւն է։

Կրակ ձգելը՝ սով է։

Կտաւ հանելը՝ բարի չէ։

Կօշիկ տանը տեսնել կամ հագնելը՝ ճանապարհ է։

Հ.

Հաց տեսնել՝ երազում բարի է և լաւ։

Հաւ.—հաւը ձուի վրայ՝ անակնկալ շնորհք է. հաւ-սիրամարգ մեծ իշխան է. հաւի խօսելը՝ մարդու կեանքից զրկուելն է։

Հաղորդ առնելը՝ մարդու ծեծ է։

Հասկ քաղելը՝ ուրախութիւն է։

Հարսանիքը՝ տրտմութիւն է։

Հայրապետը՝ մեծ զրոյց է։

Հայր.—մեռած հօրը կենդանացած տեսնել՝ մեծ շահ է։

Համր և խուլը՝ շահ է։

Հալաւ այրած տեսնելը՝ կնոջից շահուել է։

Հանդերձ կորցնելը՝ վնաս է։

Հեռաւոր տեղ իրան տեսնել՝ կամ ուրիշ մէկին՝ շահ է և բարի։

Հիմք ձգելը՝ հարստութիւն է։

Հիւանդը՝ նեղութիւն է։

Հող վեր առնելը՝ նեղութիւն է։

Հում միս ուտելը՝ մեծ զրոյց է։

Հոր փորելը՝ շատ նեղութիւն է։

Ձ.

Ձի.—սպիտակ կամ սև ձի նստելը՝ բարի է և պատիւ. վազող ձի նստելը խիստ լաւ է. սև ձի կամ ջորի նստելը մեծամեծներից շահ ստանալ է։ Ձին սարում տեսնելը՝ մեծութեան հասնելու նշան է։

Ձեռը լուանալ՝ բարի է. ձեռից ըն-
բագ բռնած՝ ողջի լինի քեզ։

Ձէթ եփելը՝ մուրազ և լաւ է։

Ձու տեսնել կամ ժողովելը՝ կռիւ է։

Ձոր տեսնել կամ անցնելը. նեղութիւնից կ'ազատուես։

Ձուկը՝ չար լեզու է.—Ջրից հանել՝ ամպ, ձիւն կամ ջերմ կ'լինի. ձուկը կրակին տեսնել՝ երկրի նեղութիւն է։

Ղ.

Ղամպար վառելը՝ բարի է։

Ճ.

Ճանապարհ գնալն ու գալը բարի է։

Ճուտ՝ երկայն ճանապարհ է։

Ճառ՝ գրած տեսնել կամ լսել՝ հոգս է։

Ճնճղուկ տեսնել կամ բռնելը՝ բարի է։

Ճրագ վառած՝ ծածուկ գործ կ'յայտնուի. անցած ճրագը տան կործանումն է։

Մ.

Մատանի.—մատանին՝ իշխանութիւն է. մատանին կտրած՝ վնաս է. մատանին կորցնել՝ կինդ կամ սիրելիդ կը վնասուին. երկու մատանի ունենալը՝ երկու կին կ'առնես. արծաթի մատանի՝ նեղութիւնից ազատուելու նշան է։

Մարգարիտը՝ մեծութեան նշան է։

Մարդու լերդ ուտելը՝ գանձ գտնել է. մարդու ոսկոր ուտելը՝ բանտ մտնել է. փոքր մարդը շնորհք է։

Մեխեր ժողովելը լեզուներ են։

Մեծահասակ իրան տեսնելը՝ փառք է։

Մեծ փակեղ ուսովդ ձգելը՝ շնորհք է

Մեռել.—իրան մեռած տեսնելը՝ շատ ապրել է. մեռելը թէ խօսի զգոյշ կաց մի հաւատայ. մեռել թաղելը՝ շփոթուել է. մեռելը գերեզմանում տեսնելը չարը կ'խափանուի. շատ մեռելներ տեսնելը՝ թշնամիներդ կ'յարձակուեն։

Մեղր ուտելը՝ արտնեղութիւն է։ Մետաքս տեսնելը՝ օգուտ է։

Միս տեսնել կամ ուտելը հիւանդութիւն է, իսկ խորոված միս ուտելը՝ շահ։

Սիրտ ուտելը՝ հիւանդութիւն է։

Մոմը վառած՝ ուրախութիւն և որդի է։

Մորեխը՝ հոգս է և աշխարհի վնաս։

Մութը՝ վնաս է և չար։

Մուկը՝ նոյն է։

Մորուքով իրան տեսնելը՝ շնորհք է։

Ն.

Նախիրը որ գեղը գնայ՝ պաշտօն է։

Նապաստակը՝ իրեն աղայ լինի։

Նաւ.—Նաւորդ լինելը՝ զրոյց դուրս գայ. ոսկու կամ արծաթի նաւը՝ բարի է. նաւ նստես՝ շատ կ՚ապրես. նաւերի խումբ տեսնես՝ շահ կ՚գայ քեզ. նաւը գանձով՝ նեղութիւն է. նաւ այրելը երկրի վնաս է. կոտրած նաւը՝ վատ է։

Նոր բան տեսնելը՝ ուրախութեան կ՚երթայ։

Նուռը՝ օտարներից շահուել է։

Նստել և ողբալը՝ շատ նեղութիւն է։

Շ.

Շապիկ սպիտակ տեսնել կամ կարել՝ արդարութիւն է. սևը՝ տրտմութիւն է, աղտոտը մեղք է։

Շինութիւն կառուցանելը՝ բարութիւն՝ քանդելը՝ վնաս։

Շաքարաջուր խմելը՝ իմաստութիւն է։

Շիշ իւղով՝ ռոճիկ և շահ է։

Շորը՝ փառք է։ Շորեր (նոր) ուրախութիւն և շնորհք է։ Շորեր գոյնզգոյն՝ վնաս է։ Խայտաշորեր, աւագ մարդ մեռնի։ Շորեր կորցնելը վնաս է։

Շուն.—շների իրար հետ կռուիլը՝ վատ է. շունը որ հաչէ կամ կծէ չար լեզու է և չար մարդուց պէտք է զգոյշ լինել։

Ո.

Ոսկին կամ արծաթը՝ շահ է։ Ոսկէ խնձորը՝ պատիւ է։

Ոչխարը—ձմեռ է և ցուրտ. սև ոչխարը՝ սուգ և տրտմութիւն է. ոչխարը ճանապարհին հարստութիւն է։

Ողբալը՝ շատ նեղութիւն է։

Ուղտը—պարոն է. երկու ուղտի կռուիլը իշխաններ կ՚կռուեն. էգ ուղտ նստելը հիւանդութիւն է։

Որս գնալը՝ բարի է։

Չ.

Չամիչը՝ շատ վնաս է։

Չամանը՝ կռիւ և աղաղակ է։

Չանկը՝ տրտմութիւն է։

Չիրը՝ սակաւ շահ է։

Չուխա.—կանաչ չուխան՝ հարստութիւն է. սեւը՝ տրտմութիւն։

Պ.

Պատարագը կռիւ է։

Պարտէզ տնկելը՝ բարի է։

Պղպեղը—կսկիծ է. պղպեղ ուտելը՝ թշնամիներից պատրաստ կաց։

Պսակ—արծաթի՝ հիւանդութիւն է. փշից պսակ շինելը՝ մեծ շահ է. քարից շինած պսակը՝ մեծութիւն է։

Պսակուիլը՝ լաւ է, յաճախ կռիւ է։

Ջ.

Ջաղաց—շինելը՝ մեծութիւն է. քանդելը՝ շինութիւն է. ջաղացի աղունը հիւանդութիւն է։

Ջայլամը՝ նեղութիւնից կ՚ազատուես

Ջուր—սուրբ խմելը՝ լաւ է. պղտոր ջուրը տեսնելը կամ խմելը՝ տրտմութիւն է. տանդ մէջ ջուր տեսնելը՝ լաւ չէ. գնացող ջուրը՝ բարի է. գետից ջուր վեր առնելը՝ վնաս է. աղբիւրիցը՝ բարի է։

Ռ.

Ռեհանի ծաղիկը՝ բարի է։

Ռումբ—կանգնած ռումբը՝ մեծութիւն և պատիւ է. ձեռքին ռումբ բռնելը՝ ճանապարհ է և երկիւր։

Ռուս տեսնելը՝ մեծ հակառակութիւն է։

Ս.

Սազը՝ մեծ մարդ է։

Սագը.—սագ ուտելը հիւանդութիւն է։

Սալորը՝ առողջութիւն է։

Սամիթ.—դալարը՝ լաւ, չորը՝ վատ է։

Սանդուղ (կանգնած) մեծութիւն է։

Սանդր բռնելը՝ զէնք է։

Սենեակ քանդելը՝ կնոջից բաժանուիլ է։
Սեխը՝ լաւ է, ուտելը՝ հիւանդութիւն։
Սիսեռը՝ բարի է։
Սիւնը՝ նեղութիւն և կռիւ է։
Սխտորը՝ կսկիծ է։
Սոխը.—կսկիծ է. ուտելը՝ հիւանդութ.
Սուգ անելը՝ ուրախութիւն է։
Սուլուխ տեսնելը՝ գանձ է։
Սուլթան տեսնելը՝ անչափ ցաւ է։
Սիրամարգ տեսնելը՝ մեծ եղջիւր է։

Վ.

Վախեցած իրան տեսնել՝ օգուտ է։
Վանք և աբեղայ, նեղութիւն է։
Վառած. մէկին տեսնել վնաս է. Իրան վառած տեսնելը հարստութիւն է։
Վարդ.—կին կ'առնես. վարդ քաղելը բարի է։
Վերմակը՝ հարուստ կին է։
Վիշապը՝ մեծութիւն կամ վնաս է։

Տ.

Տաճար զարդարած՝ բարի է. տաճար այրելը թշնամիքդ կը կռուին։
Տաճիկը՝ թշնամիների յարձակումն է։
Տախտը՝ մեծութիւն է։ Տախտը դիպակով՝ բարի է. տախտը, կանաչ, ցաւ է։
Տանձ ուտելը՝ հիւանդութիւն է։
Տառեխ-ձուկը՝ ճանապարհ է։
Տիկը՝ տրտմութիւն է։
Տիկինը՝ նոյն է։
Տղայի գիրկն առնելը, ցաւ է։
Տուն—շինելը՝ շատ բարի է. տուն քանդելը՝ վատ է. իր կամ ուրիշի տունը քանդուած տեսնելը՝ անիրաւութիւն է։

Ց.

Ցեցը—լեզու է. ցեց հանելը՝ նեղութիւն կամ լաւ է։
Ցեխը՝ վնաս և տրտմութիւն է։
Ցորեանը՝ ցնորք է։
Ցուլ բռնելը՝ լաւ է։

Փ.

Փայտը, շատ բարի է։

Փոխինձ ուտելը՝ զէնք է։

Փող ածելը՝ մեծութիւն և բաղդաւորութիւն է։ Մարդուց փող առնելը՝ շահ է, իսկ եթէ կինն փող՝ առնի տղայք կունենայ։

Փուշ կտրելը՝ թշնամիներին կորուստ է։

Փոքր մարդը՝ շնորհք է։

Ք.

Քաղաք մտնելը՝ բարի է։

Քաղցր բան ուտելը՝ լաւ չէ։

Քար ձգելը՝ վնաս է. քար ժողովելը՝ լեզու է. քարից հիմք ձգելը՝ թշնամի է. քարի վրայ նստելը՝ մտածմունք է։

Քացախ խմելը՝ չարը կ'խափանուի։

Քղամիտ հագնելը՝ խնդութիւն է։

Քահանայից խաչ առնելը՝ վիշտ է։

Քող տեսնելը ճանապարհ է ցոյց տալիս։

Օ.

Օձը.— թէ հետդ խօսի, այնպիսի բան կ'անես որ բոլոր աշխարհը կ'զարմանայ. օձ թէ սպանես՝ թշնամուդ կ'յաղթես. մահճիդ վրայ եթէ օձ տեսնես՝ կին կ'առնես. օձը թէ խայթէ՝ թշնամիներից վնաս գայ. օձը թէ վրադ յարձակուի թշնամիներից ահ գայ. օձը թէ փորդ մտնի՝ թշնամիներդ կը չարախօսեն. օձին անկողնում սպանելը՝ կինը կ'մեռնի. օձ տեսնես և չվախես՝ թշնամիներիցդ անհոգ կաց. օձը տանդ մէջ տեսնես, կինդ կը թշնամանայ. օձին՝ թէ երկու կտոր անես՝ թշնամուցդ շահ կ'գայ։

Օղի խմելը՝ ուրախութիւն է։

Օշինդր տեսնել կամ խմել՝ կռիւ է։

ԵՐԱԶԱՑՈՑՑ ԼՈՒՍՆԻ

—

Լուսնի 1, 3, 5, 9, 13, 18, 19, 22, 26, 30 օրն—Երազն ի բարին կատ.

» 2, 10, 12, 16, 28—Երազն երեք օրն կատարի։

» 8—Երազն ութ օրն կատարի։

» 23—Երազն երեսուն օրն կատ.

» 14—Երազն քառաս. օրն կատ.

» 11, 15, 17—Երազն օրն կատ.

» 6—Երազն ի տարին կատարի։

» 29—Երազն լաւ է։

» 4, 7, 20, 21, 24, 25, 27—Երազըն սուտ է։

ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ ԱՐԱԾ ՓՈՐՁԵՐԸ

մարդու մարմնի խաղերի մասին

Գագաթը երբ խաղայ՝ բարի է, ամենքից սիրուի, իշխաններից պատուի, ճանապարհորդի, շահի և ուրախանայ։

Գաղտն՝ մեծութեան նշան է, ճանապարհ գնայ և ուրախանայ։

Գլխի վերի կողմը՝ պատիւ է և հոգո-

Գլխի ամբողջ խաղալը՝ շատ բարի է, կորուստ կ'ունենայ, գաղտնիք տեսնէ և լսի։

Ճակատը՝ շատերից պատուի, գան-
գտնի և մեծ փառքի հասնի։

Քներակն աջը՝ ցաւից ազատուի, կա-
նանց պատճառաւ հոգս քաշի և վնասուի

Ձախ քներակն՝ լռութիւն, շնորհք և պատիւ է կամ մարդու հետ կռուէ։

Ծօնքն աջը՝ կորուստը գտնի և սրտին թեթևութիւն լինի.—ձախը՝ լռութիւն, կեանքի երկարութիւն շահի կամ տկարանալ.—յօնքի մէջը՝ նեղութեան համբաւ լսէ, անկարգ բանի հանդիպի, տրտմի և վիրաւորուի։

Աչքը—աջ աղբիւրն՝ սրտնեղութիւն, տրտմութիւն է, բայց բարի լինի, թշնամու հետ կռուի, վէրք կամ լաց է.— ձախ աչքի աղբիւրն՝ բարի և առողջութիւն, հեռաւորին տեսնի և սրտնեղի. աջ աչքի յետի աղբիւրը՝ շատ բարի է, հեռաւորին տեսնի և խնդայ.- ձախ աչքի աղբիւրն՝ հարստութեան և մեծութեան հանդիպի, ազգականներին տեսնի և խնդայ.—աջ աչքի վերի կոպը՝ հարստութիւն է, ցնծայ կամ սրտնեղի, արտասուէ, բայց շուտ

ազատուի.—ձախ աչքի կոպը՝ առեւլութիւն և լաց է. յետոյ բարի և ուրախութիւն.—աջ աչքի ներքևի կոպն՝ հեռու ճանապարհ գնայ, հեռաւորին տեսնէ, բարի և խնդութիւն է.—ձախ աչքի կոպն՝ ցնծայ, ցանկացածին հասնի.— աչքի աջ պուտը՝ սրտնեղութիւն է.—ձախ աչքի պուտը՝ բարի է.—աչքը ողջ խաղայ (աջ) բարի է, առողջանայ. հեռաւորն գայ. —ձախ աչքն ողջ՝ շատ բարի է, գանձ գտնի, սրտնեղի և զայրանայ.—աջ աչքը կոպերով՝ հեռաւոր տեսնի.-ձախը՝ հիւանդանայ, բայց ապրի։

Արտեւանունքն աջը և վերինը՝ հեռաւորն գայ, տրտմի և իր կամքը կատարի.—ձախը՝ խնդայ և առողջութիւն գտնի.—աջ ներքևի արտևանունքը՝ լաց և սրտնեղութիւն է.—ձախը՝ սրտնեղութիւն է, բայց հեռաւորը գայ։

Ոկտառակն՝ մեծ մարդկերից պատուիւ

Քիթն՝ աջը, քիչ հիւանդանալ, նեղութիւնից ազատուիլ, կռուիլ.—ձախը՝ որդի լինել, թշնամիներին յաղթել և առողջանալ։

Քթի ամեն մասերը՝ մեծերից շահ է։

Քթի ծայրը, պարտքից ազատուիլ, վշտանալ կամ մարդու հետ կռուիլ։

Քթափողը՝ մարդու հետ սիրահարուիլ կամ պարտքից ազատուիլ։

Քթի օղը՝ հարստանալ.—երկու պինչը՝ հարստանալ, կամ սրտակիցն մնացուիլ,

Այտն աջ, տրտմիլ, հիւանդանալ և առողջանալ.—ձախը՝ որդի լինել սրտնեղիլ, խնդալ և հարստանալ։

Երեսն աջ, գանձ գտնել և առողջութիւն է.—ձախը տրտմիլ, տկարանալ։ վէրք ստանալ և կեանքը կարճ լինել։

Ականջն աջը—համբաւ լսել, խնդալ, տկարանալ և ազգականը մեռնել.-ձախը

հեռաւորը գալ և առողջութիւն է։

Երթունքի երկու կողմը՝ բամբասանք լսել տրտմիլ և սգալ. Ներքևի և վերևի՝ մանուկը երբ խաղա իր սիրելիին համբուրել։

Երթունքները՝ բարի է, գումար առանալ։

Վիզն աջ՝ հեռու տեղից շահ գալ։ բան գտնել, հարստանալ.— ձախը խնդալ հարստանալ և բամբասանք լսել. ամբողջ վիզը նեղութիւն, տանն այլուր և վիզը սրով կտրուիլ։

Թիկնամէջն աջը հարստանալ, բայց սրտնեղիլ.—ձախը՝ այն բանը կ՚անես որ պատիւ չէ։

Թիկունքը, յոլոդայթէ պատրաստ կայ։

Արմունկն—աջը սէր է, պաշտօն ստանալ, գլուխը ցաւիլ, տրտմիլ հիւանդանալ և Աստուծով շուտով առողջանալ.—ձախը ցնծութիւն է, հիւր գնալ. վիրաւորուիլ և հիւանդանալ։

Բազուկն աջը, համբոյր է, ցնծալ և

Համբաւանալ.—ձախը, բարի և շահ լինի, մարդկանցից պատիւ ու գանձ գտնի։

Թեն աջը ցաւի և նեղութեան հանդիպի.—ձախը վշտանալ։

Ձեռն աջը եթէ ողջ խաղայ, մեծերից պատուի, հարստանալ և ցնծալ, կամ դժբաղդութիւն պատահի, զգուշ կաց.—ձախը բարի է, թագաւորից պարգև առնալ, խնդալ և հարստանալ։

Մատները աջ ձեռքի կ'տրամի, վերջը տխրալը կ'հանգստանի—ձախ ձեռքինը, գանձ և պատիւ է։

Ուսն աջը՝ առողջութեան նշան է և ամէն չարեր հալչնի.—ձախը խնդալ Աստուածանից և մարդկանցից պատիւ ու պարգև առնալ։

Ծիծն աջը ուրախանալ, ազգականները զօրանան, բազմանան.—ձախը հեռաւոր տեսնի, ընտանիքով խնդալ։

Կուրծքը խնդութիւն, բարի համբաւ,

հարստութիւն և սէր է.—աջը բարի է. չարից ազատուի, անկարգ գործի պատճառով զղջայ.—ձախը, ամենքը կսիրեն և չարից կ'ազատուես։

Սիրտը սրտի նեղանալ է և տրտմութիւն.—աջը իր տխրելիքը շատանան և ուրախանան.—ձախը տրտմութիւն է։

Ողն պսակուի, զաւակ կ'ծնի և մեծութեան կ'հասնի.—ողի մէջը՝ բարի է։

Կողն աջը մեծութիւն է, պսակուիլ բարի է և ցնծութիւն ինչ էլ խնդրես Աստուածանից կ'տայ.—ձախը դրամ ծնի և սիրտ հանգստանայ։

Փորը լաց է և տրտմութիւն, վերջը մեծութիւն է և հարստութիւն։

Ծունկն աջը վէճ է մեծութիւն և պատիւ.—ձախը վատ գրոց լսի։

Սրունքն աջը հարստութիւն է, մեծերից գովասանք, անը կ'անցնի.—ձախը հարստութիւն է, նեղութիւնից ազատուի

Անդամներն — աջը բարի, խնդութիւն, վայելենալ և տրտմութիւն է.—ձախը բարձր է և ուրախութիւն, բամբասուի և հետը թշնամանան։

Գանը — աջը սիրելի մարդ կ՚մեռնի և տրտմէ.—ձախը վրան կ՚խօսեն, բարի և ուրախութիւն է.—կոճի ներսը, բարի է և ուրախութիւն։

Ոլորանը — աջը ճանապարհորդի, վայելենալ, չեռու բարի, և տրտմութիւնից ազատուի.—ձախը բանն աջողի և ազատուի։

Թաթն — աջ ոտի, ուրախութիւն է և ճանապարհ գնալ.—ձախ ոտինը գանձ, բարի է և հարստանալ։ Ողջ թաթն — տրտմի իւր ազգականից, ճանապարհ գնալ և իշխանութիւն ստանալ.—ձախ թաթն, ազգականներից հեռանալ, ողջանալ, ապրի և հարստանալ։

Ոտքի մատները — աջու բոլոր հինգ մա-

տերը՝ ճանապարհ գնալ, բարի լինի, ցնծալ, պարգև ստանալ.—ձախինը դատաստան, նեղութիւն, վերք է և աղքատանալ։

Ճկոյթը ոտի — աջը, մեծութիւն, և հարստութիւն, է կամքը կատարի կամ բան կորցնի.—ձախը սրտմի մեծից, սիրելիների մէջ աղմուկ, գանձ և առողջութիւն գտնի։

Բութը ոտի — աջը ուրախանալ, հեռաւորն գալ, հարստանալ.—ձախը առողջութիւն է, հեռաւոր տեսնի և սաստիկ հիւանդանալ։

Ճկոյթը ձեռքի — աջը, գանձ, հարստութիւն է, և զրպարտութիւն—ձախը վէճ է և աղմուկ. կ՚բամբասեն, և կ՚ուրախանալ։

Ձեռքը ողջ — աջը սրտմի բայց յետոյ սիրտը կ՚հանդստանայ, չարը հեռանալ.—ձախը, գանձի և պատուի հանդիպի։

Թուշը-աջը թշնամիներից պատրաստ կաց. ձախը—բարութիւն է։

Կզակը—աջը կախ է, տկարանայ, Աստուծով ազատուի.—ձախը հեռաւորը գայ, ճանապարհ գնայ, առողջանայ և ցնծայ։

Երեսը—աջը առողջութիւն և գանձ է.—ձախը տրտմի, տկարանայ, (զգոյշ պիտի լինել) և շուտով կ'մեռնի։

---

*) Թէև երազահանների և դրանց նման հրատարակութիւններն աւելորդ և աննպատակայարմար են տպագրութեան, բայց գաւառական մեր մի քանի գործակալների անընդհատ պահանջին գոհացում տալու համար, հակառակ մեր ցանկութեան, հրատարակում ենք այս „Լիակատար երազահանը“ (աշխարհաբարի վերածած), վերապահելով մեզ նրա արտատպելու իրաւունքը։ .Ծ Աշխ.

ԲԱՂԴԱԳՈՒՇԱԿ *)

Հետևեալ XII բաժանմունքների հարցերից ամեն մինը, ցանկացողներն իրանց մտքումը պահում են և գնդակը գցում են վրան նշանակուած շրջանի մէջտեղը։ Իսկ պատասխանը պէտք է գնդակի տակի թուերի մէջ փնտռել։

Բաղդաւոր կը լինի՞մ արդեօք

1. Այո, կը լինես, բայց ծոյլ ես։
2. Որ չես աշխատում՝ ինչ կը լինես։
3. Եթէ առաւօտները վաղ զարթնես։
4. Գործիդ արի եղիր միայն։
5. Եթէ այդ ուրիշին ես ցանկանում։
6. Խնայողութիւն չունես։
7. Այնպէս չես վարւում՝ որ լինես։
8. Ինչ կը ցանես, այն էլ կը հնձես։
9. Որդիներանցով՝ ծեր ժամանակդ։
10. Ամենքի հետ չես վարւում, կոչն-չանաս, այդպէս մի շարունակիր։
1. Բաղդդ ընտանութեան մէջն է։
12. Խոնարհութեամբ միայն կարող ես բախտաւոր լինել։

II. Յաջողութիւն կունենաս

1. Միայն ճարպիկ և հնարամիտ եղիր։
2. Եթէ քեզ ուրիշի խոնարհ պահես։
3. Եթէ արթուն և չափաւոր լինես,
4. Կանանց միջոցով ամեն բանի կը հասնես։

5. Եթէ թողնես յիմարութիւնները
6. Բոլորը՝ քեզանից է կախուած։
7. Միայն ամուսնացուդ հարուստ պէտք է լինի, թէ կուզ տարիքը 60-ից չէ անցնի։
8. Եթէ եռանդով գործես։
9. Առանց այն էլ ինքդ լաւ կաս։
10. Այնպէս, ինչպէս ինքդ ցանկանում ես։
11. Ցանածդ դուրս կը գայ, ծլածդ կը ծաղկի։
12. Ամեն բանում յաջողութիւն կը գտնես, բայց կանանցից կարգին տանջուելու ես։

III. Իմ իղձալս սիրո՞ւմ է ինձ արդեօք

1. Նայիր հայելուն, տես արդեօք կարելի՞ է քեզ սիրել։
2. Սիրում է, բայց ծածկում է,
3. Չի էլ մտածում այդ մասին։
4. Բայց քեզ հետ և ուրիշներին էլ է սիրում։
5. Նայելով թէ ինչ ես ընծայելու
6. Չե՞ս ամաչում, ինչ քո սիրելու ժամանակն է։
7. Սիրում է և կսիրէ միայն թէ մինչև

րը ճշգրտութեան վերջին կոպէկը։
8. Քեզ շատ սիրելուց տանջւում է։
9. Միայն քանի որ տեսնում է քեզ։
10. Շատ քիչ։
11. Սիրում է քեզ միայն երբ լիքն է գրպանդ։
12 Ոչ սիրում է, ոչ ատում, այլ մի-մի անգամ միայն դուր ես գալիս։

IV. Շուտ կըլինի արդեօ՞ք իմ հարսանիքը

1. Երբէք, եթէ վերջդ չմտածես։
2. Երբ քո քէփն է, միայն զգուշացիր։
3. Ո՞ւմն ես պէտք, կամ ո՞ւմն ինչ։
4. Մինչև քեզ չապահովես։
5. Երբ բարեկամ գտնես։
6. Երբ խելօքանաս։
7. Շատ ուշ ես մտածում։
8. Որ միտք չունենաս՝ լաւ է մի վանք մտնես։
9. Շուտ, հէնց այս տարի, բայց չես աշխատում։
10. Ունեցած առաւելութիւններդ գործ ածիր։
11. Դու լաւ գիտես թէ երբ։
12. Դատարկ գրպանով ի՞նչ հարսանիք։

V. Եկող տարի ինչպէ՞ս կը լինի

—

1. Նայելով թէ դու ինչ կը լինես։
2 Լաւ, եթէ խելքդ գլխիդ պահես։
3. Եթէ առաջուց առած ունենաս վիճակահանութեան տոմսակ, կը տանես։
4. Ամառը շոգ՝ ձմեռը ցուրտ։
5. Հարուստների համար լաւ կը լինի։
6. Խելքիդ զոռ կը տաս, փող շատ կը ծախսես։
7. Այդ վատ բնաւորութիւնդ չես փոխել։
8. Բանդ որ պինդ չբռնես՝ շատ վատ կը լինի։
9. Ուրախ և բաղդաւոր։
10. Փողեր շատ կստանաս, շատ էլ կը ծախսես, տակը բան չի մնալ։
11. Յիմարը կաշխատի, խելօքը կուտի։
12. Ծնուածին կը մկրտեն, մեռնողին կը թաղեն։

VI. Երկար կապրեմ արդեօ՞ք

—

1. Ամէն բանի մէջ չափաւոր լինելով՝ հարիւրից կանցնես։

2. Ոչ մի կողմից քեզ չես զգուշանում, ինչ երկար կապրե՜ս։

3. Այնքան անգամ մէկ ու կէս, որքան ծնողքդ.

4. Եթէ պարտքեր չունես, իննսուն և իննը.

5. Անչափ աչքածակութիւնդ կեանքդ կարճացնում է.

6. Ապրիս՝ չապրես. ինչ օգուտ, երբ ոչ քեզ համար ես և ոչ ուրիշի.

7. Ինն անգամ ինը տարի, բայց ցրտից զգուշացիր.

8. Գլուխդ հով, փորդ թոյլ և ոտքերդ տաք պահելով երկար կապրես.

9. Նախանձոտ սրտովդ երկար չես ապրելու.

10. Փառասիրութիւնդ է կեանքդ կարճացնում։

11. Գործդ իմացիր, քեզ դեռ այդ է հարկաւոր.

12. Ջրից զգուշացիր միայն. *)

---

*) Այս բաղդագուշակը զետեղում ենք որպէս պարապ ժամանակի խաղ՝ մեր ընթերցողների համար. Ծան. Աշխ.

ԴԻՄԱԳՈՒՇԱԿ

Յայտնի փիլիսոփաների տեսակէտով։

ՃԱԿԱՏԸ.

Ճակատի լայնութիւնը—նըշան է այնպիսի խելքի, որ կարող է ընդգրկել շատ առարկաներ.

Կարճ ու սեղմուած ճակատը—համառ բնաւորութեան նշան է.

Կարճ ճակատը ըստ Բիւֆոնի մարդուս յամառ, աղահ և մաքրասէր ու շատակեր լինելն է ցոյց տալիս։

Լայն ու մեծ ճակատը ընդհանրապէս արտաքին ազդեցութիւններէ զանգող ապաւորութեան ու անհամակցողութիւնն է արտայայտում։

Տափակ ճակատը անհամբերակ ինքնահաւան լինելն է ցոյց տալիս.

Ճակատի վերին կողմն ուղղուած՝ երբեմն էլ հետքերի նման գծեր թողնող կնճիռները՝ խելացիութեան.

Ուղղած, քնքուշ մորթ ունեցող ճակատը՝ ցոյց է տալիս տիրոջ քաղաքավարի, հաճոյական ու զուարճասէր բնաւորութեան տէր լինելը.

Դարուփոս, անհարթ ու մորթով ծածկուած ճակատը ստախօս, խորամանկ, ու դաւաճանող լինելն է ցոյց տալիս։

ՅՕՆՔԵՐԸ

Հորիզոնական ուղղութեամբ ուղիղ գծով տարածուող յօնքերը այրական բնաւորութիւնն են արտայայտում։

Անկանոն ուղղութեամբ ու անկանոն գծերով յօնքերը՝ բնաւորութեան կոշտութիւնն են ցոյց տալիս։

Թանձր յօնքերն ու ուղիղ յօնամազերը—Ողջախոհութիւն, ճշմարտախօսութիւն ու խոհեմութիւն։

Աչքերէն շատ մօտ դասաւորուած յօնքերը—Հաստատուն ու զննող բնաւորութիւն։

Շէկ յօնքերը—Թուլութիւն։ Նօսրը—Թեթևամտութիւն, երբեմն և խորամանկութիւն։ Թուխը—Նախանձ։

ԱՉՔԵՐԸ

Ով գոհ է իր վիճակից, ո՛ւմ խիղճը մաքուր է, նրա հայեացքը միշտ հանդարտ է, մինչև անգամ համեստ, և հա-

ու անզօրութիւնն է արտայայտում։

Կապոյտ աչքերը—Թուլութիւն։

Շագանակագոյնը—Հաստատուն բնաւորութիւն։

Սևը—Կորովամտութիւն։

Մոխրագոյնը—Խորամանկ ու յողդողդ բնաւորութիւն։

Բացկապոյտը—Դանդաղ լինելն։

Խոշորը—Ծոյլ ու շատակեր։

Վառվռունը—Այրական, աներկիւղ ու հնարագէտ բնաւորութեան և հայհոյիչ լինելու։

Շուտ շուտ աչքերը թարթողը կամ աչքացաւ ունի, կամ երկչոտ է։

Այն մարդը, որի աչքերը յաճախ դէպի գետինն են ընկնում՝ մտածող ու աշխատասէր է։

ԲԵՐԱՆՆ ու ՇՐԹՈՒՆՔԸ

Սեղմ բերանը ցոյց է տալիս կարգապահութիւն, մաքրասիրութիւն, գործունէութիւն, ու ճշդութիւն։

Բացբերանը—Մելամաղձոտութիւն։

Փակբերանը—Համբերատարութիւն։

Լայն բերանը յիմարութեան նշան

ցէ, եթէ վերը է բարձրացած դէպի ռունգները, և ազատութեան՝ եթէ սեղմած է։

Փոքրիկ նուրբ քիթը, համապատասխան փոքրիկ ճակատին ու քթին—թոյլ ու երկչոտ բնաւորութեան։

Հաստ շրթունքները հեշտասիրութեան ու որկրամոլութեան։

Ստորին շրթան վերայ եղած փոսիկը՝ ուրախ բնաւորութեան նշան է։

Այն մարդը, որի խօսելու ժամանակ շրթունքների մի ծայրը վերև ու մի կողմն է բարձրանում, արհամարհող ու անզգայ բնաւորութեան տէր է։

ՔԻԹՆ ու ՌՈՒՆԳՆԵՐԸ

Արծուի նման կորացած քիթը—իշխանայող ու խստաբարոյ լինելու նշան։

Ճակատի հետ ուղիղ գծով միացող քիթը—Հեզ բնաւորութիւն։

Շրթունքի վերայ կորացած քիթը—Սառը, անզգայ ու նենգաւոր լինելը։

Վեր բարձրացած քիթը՝ բարձր ճակատի տակ—Կոպիտ ու բարկացկոտ։

Հարթ և ուղիղ քիթը՝ առանց նկատելի գծերի, ոչինչ առանձին ըն-

դունակութիւն չէ ցոյց տալիս։

Փոքրիկ ռունգները—Թուլութիւն ու երկչոտութիւն։

Կանոնաւոր զարգացած ռունգները—Հեշտասիրութիւն, և քնքշութիւն։

Այս ու այն կողմն ուղղուած ռունգները—Բարկացկոտի ու կռւոտի նշան։

ԿԶԱԿՆ ու ԱՅՏԵՐԸ

Սուր կզակը—Խորամանկութիւն ու սրամտութիւն։

Տափակ կզակը—Մտ[illegible]ութիւն։

Գէր կրկնակի կզակը—Նստակեցութիւն ու զգայնութիւն։

Փոքրիկ, կարճ կզակը—Թուլութիւն ու երկչոտութիւն։

Կլոր, փոսաւոր կզակը—Բարի բնաւորութիւն։

Երկու կէս եղածի պէս կզակը—Զգոյշ և խոհեմ լինելը։

Չոր ու կուճ եկած այտերը—Մելամաղձոտութիւն։

Գէր ու մսոտ այտերը—Մաղասա[illegible]ին բնաւորութիւն ու կոպիտ միտումներ։

ԱԿԱՆՋՆԵՐԸ

Մեծ ականջները — Անքաղաքավարութիւն ու ժլատութիւն։

Փոքր ականջները — Խորամանկութիւն ու խելք։

Հաստ ականջները — Պարզութիւն։

Բարակ, թափանցիկ ականջները — Պատուասիրութիւն։

ՄԱԶԵՐԸ

Սև ու[illegible] մազերը, որոնք չեն ոլորւում քիչ խելք՝ բայց աշխատասիրութեան ու կարգապահութեան նշան։

Երկայն, հարթ մազերը — Քաղցր բնաւորութիւն։

Խարտեաշ մազերը — Քնքշութիւն։

Սևուները, ողորկ և փայլուն մազերը չարութեան նշան են, մանաւանդ երբ նրանց գոյնը յոնքերի գոյնից տարբերւում է։

ՊԵՏ. ԿՈՒՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР

Ապրիլի 23. — Անուանակոչութիւն Ն. Կ. Մ. Կայսրուհւոյ Ալէքսանդրայ Ֆէօդորովնայի։

Մայիսի 6. — Ծնունդ Ն. Կ. Մ. Կայսր Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի։

Մայիսի 14. — Թագադրութիւն Ն. Կ. Մ. Կայսր Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի և Ալէքսանդրայ Ֆէօդորովնայի։

« 25 Ծն. Ն. Կ. Մ. Թագուհի-Կայսրուհւոյ Ալէքսանդրայ Ֆէօդորովնայի։

Յուլ. 22. — Անուանակ. Ն. Կ. Մ. Մայր Թ. Կայսրուհւոյ Մարիայ Ֆէօ[illegible]նայի։

Յուլ. 30. — Ծնունդ Ն. Կ. Ծ. Թագաժառանգ Կայսր Ալէքսէի Նի[illegible]եվիչի։

Օգոստ. 25. — Յիշատակ նուաճման արևելեան Կովկասու։

Հոկտ. 21. — Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ. — Կայսր Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի։

Նոյեմբերի 14. — Ծ. Ն. Կ. Մ. Մայր Թ. Կայսրուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի։

Հոկտ. 5. — Անուանակ. Ն. Կ. Մ. Թագաժառանգ Կայսր Ալէքսէի Նիկոլաևիչի։

Դեկտ. 6. — Անուանակոչութիւն Ն. Կ. Մ. Կայսր Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի։

«Մոցի», «Պատի» և «Սեղանի» [illegible]
ցոյցները (երեքը միասին) ճանապ[illegible]
հածախքով արժեն մէկ ռուբլի. [illegible]

„Армянскій Календарь“ съ пре[illegible]
ніями ц. 20 к.

Վաճառւում են Թիֆլիսի յա[illegible]
գրավաճառանոցներում և բոլոր [illegible]
թերթերի խանութներում։ Մեծ [illegible]
նակութեամբ գնողներին աւելի զիջ[illegible]
տանողու համար պէտք է դիմեն [illegible]

Օրացոյցների մէջ տպագրուած են [illegible]
տարբերութիւններ զանազան լեզու[illegible]
րով և ամենաարժան գնով։ Ցանկացո[illegible]
ները դիմում են հետեւեալ հասցէո[illegible]
Թիֆլիս՝ Մակար Չմշկեանին. Тифл[illegible]
Макару Чимишкянцу.

059
Գ-70

6729

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0032323